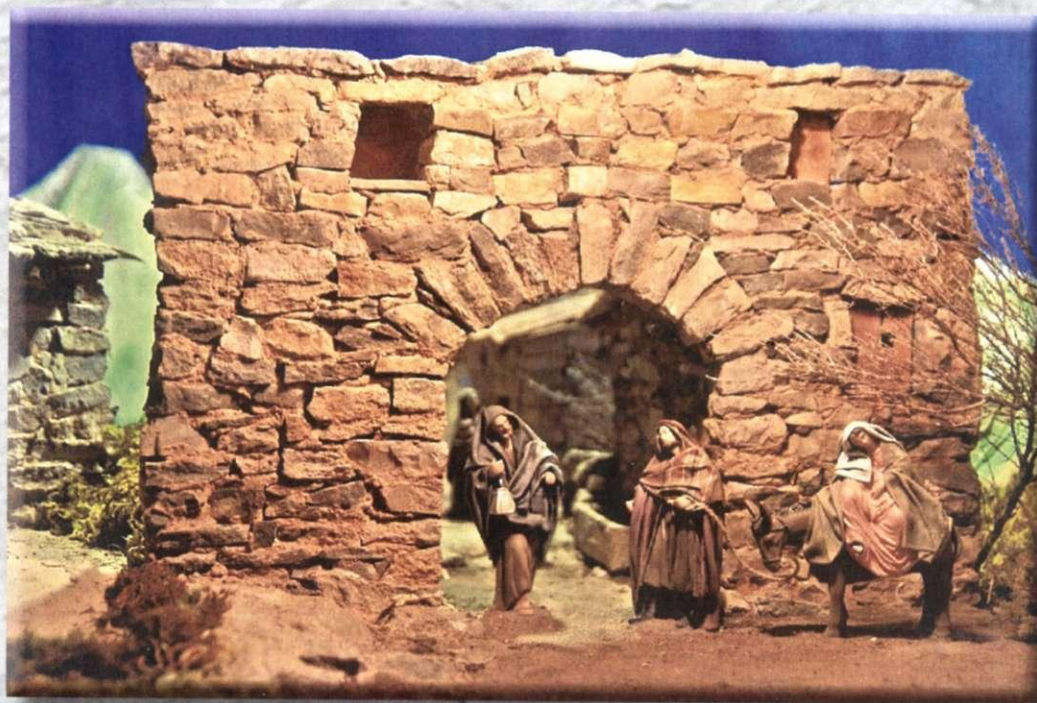

DESEMBRE 2009

la Toca

Diorama pessebrístic de Ramon Iglésias i Fàbrega instal·lat a la porta de casa seva, a Calders, durant les passades festes nadalenques (foto: Joan Serra)

Pla Doble Opció

**"Jo m'estimo
més una
rendibilitat
alta"**

Ara tries tu. Amb el Pla Doble Opció obtindràs tranquil·litat per al futur i, alhora, et beneficiaràs dels estalvis en el present.

Perquè, per contractar el pla de pensions **PlanCaixa Doble Opció**, pots accedir a un dipòsit a 1 any i cobrar-ne els interessos o, si

t'ho estimes més, **endur-te un televisor o una càmera de vídeo**, en funció de l'aportació que facis al pla de pensions i a partir d'un import mínim de 3.000 euros.¹

Parlem?

DIPÒSIT A 1 ANY

% TAE*

INTERESSOS PER ENDAVANT
per contractar el
pla de pensions
PlanCaixa Doble Opció

*Interès nominal anual: 4,76%; liquidació d'interessos per endavant. Oferta vàlida per a les aportacions noves i/o els traspassos externs efectuats al PlanCaixa Doble Opció des d'altres entitats gestores, del 2 de novembre al 31 de desembre de 2009. A les quantitats que s'abonin se'n aplicarà la normativa fiscal vigent. Promoció no acumulable a altres ofertes. **Import màxim del dipòsit: el doble de les aportacions i/o els traspassos externs efectuats al PlanCaixa Doble Opció. Import màxim de l'emissió del PlanCaixa Doble Opció: 20 milions d'euros (conjuntament amb el pla de previsió individual GeroCaixa Doble Opció).** Consulta la resta de condicions de la promoció.

1. Promoció vàlida per a les aportacions noves i/o els traspassos externs efectuats al PlanCaixa Doble Opció, des d'altres entitats gestores, del 2 de novembre al 31 de desembre de 2009 o fins que se n'exhaureixin les existències (2.000 televisors de 32", 2.000 televisors de 19" i 2.000 càmeres de vídeo) i limitada a un regal per client. El regal és un obsequi que ofereix VidaCaixa. Consulta les característiques tècniques dels articles a l'oficina. La promoció està subjecta a l'IRPF i no és acumulable a altres ofertes. Caixa d'Estalvis i Pensions de Barcelona, entitat dipositària del pla de pensions PlanCaixa Doble Opció. Inscrita en el RM de Barcelona, tom 20397, foli 1, full B-5614, amb el número 3003. NIF G-58899998. VidaCaixa, SA d'Assegurances i Reassegurances, entitat gestora i promotora del pla de pensions PlanCaixa Doble Opció. Inscrita en el RM de Barcelona, tom 8402, llibre 7653, secció 2a, foli 128, full 97107. NIF A-58333261. RBE núm.: 4027/09.

ADO
Patrocinador de l'Equip
Olimpíic Espanyol

www.laCaixa.es

Index

Editorial	3
Pluviomètrica	4
Vida municipal	4
El Moianès fa cent anys segons «El Pia de Bages»	
Desembre de 1909	5
L'Espià	6
Els fons patrimonials i personais de l'arxiu històric de Mola (I)	7
Les figures proteccionistes dels espais naturals	11
La Guerra del Francès al Moianès, 200 anys després	14
El racó de la Reme!	17
Temps de postguerra	19
Biblioteca de Mola	20
Pensaments caçats al vol	21
Campanades	21
Un nou sant molt vinculat a Mola	22
Camíades pel Moianès	25
Hospital-Residència	26
Publicacions	27
Pàgines de l'Institut	31
Notícies de l'Estany	34
Necrològiques	35
La pinta màgica	37
Notician	38

DIPÒSIT LEGAL B-4501-1983

MOIA

DESEMBRE 2009
Any 63 Num. 701

Redacció: Joles, 11, tel 93 820 81 36
Impressió: WInhard Gràfics, Moia
Fotografies: A. Clotet, S. Renom,
J. Soler, Arxlu Alsina i particulars

LA TOSCA es membre de l'Associació
Catalana de la Premsa Comarcal
LA TOSCA a INTERNET:
<http://www.latosca.org>
latosca@latosca.org

NADAL: DÉU CERCANT LLOC ENTRE ELS HOMES

*(Davant un diorama pessebrístic
que representa Jesús i Maria buscant posada)*

Engega el Creador l'univers amb ses normes
projectades devers un ésser conscient
dotat de lliure albir per a trobar les formes
que en faran un reflex del Déu omnipotent.

Mes ai!, que el cor humà es tanca en l'egoisme,
rebutja la claror, es rabeja en el llot,
fins arriba a matar i avorreix el prófume:
llavors esclata el plor, llavors brolla el sanglot.

Nadal és com un tust que avisa cada porta
perquè s'obri de grat al bé, a la pau, a Déu.
L'hoste que vol entrar recóndit amb ell porta
un canvi radical que esborra el meu i el teu.

Fem-li lloc, amatents, perquè la raca humana,
ignara i feble d'ulls, albiri el seu destí:
forjar comunió, fer créixer el que agermana
i un jorn participar del mateix ser diví.

*Amb el precedent poema, compost pel nostre
director, Josep Ruaix, LA TOSCA desitja als seus
subscriptors, lectors, anunciants i amics unes joio-
ses festes nadalenques i un venturós any nou.*

ESTACIÓ PLUVIOMÈTRICA DE L'ESCOLA PIA DE MOIÀ

LATITUD 41°48'53" N - LONGITUD 2°5'44" E - ALTITUD 741 m

Octubre del 2009

DÈCADA	TEMPERATURES			ESTAT DEL CEL			VENT	PLUJA	
	MÀX.	MIN.	MIT.	Serens	Coberts	Núvols	Dominant	PARCIAL	TOTAL
De l'1 al 10	26,7	9,8	18,2	5	1	4	W	27,5	
De l'11 al 20	21,8	3,3	13,1	7	1	2	W	16,5	
Del 21 al 31	22,8	6,1	14,8	6	2	3	W	37,6	81,6

Carles Illa i Casanova té establerts els següents serveis d'informació meteorològica per internet:

MeteoMoià: <<http://www.elmoianes.net/meteoMoia.htm>>

Visió del temps en directe: <http://www.elmoianes.net/meteoMoia_WebCam.htm>

Fotografia actualitzada sobre el temps: <http://www.elmoianes.net/meteoMoia_WebCam_Foto.htm>

VIDA MUNICIPAL

Ple del 15-10-2009

En el ple municipal extraordinari del dia 15 d'octubre del 2009 es prengueren els següents acords:

1) Aprovar l'acta de delimitació entre els termes municipals de Muntanyola i Moià aixecada en data 7-7-2009 entre els representants d'ambdós ajuntaments i representants de la Direcció General d'Administració Local i de l'Institut Cartogràfic de Catalunya

2) Acceptar la subvenció atorgada pel departament d'Educació a l'Ajuntament de Moià com a titular de la Llar d'Infants «Garrofins» per al curs 2008-2009, per import de 140.000 euros.

Ple del 29-10-2009

En el ple municipal extraordinari del dia 29 d'octubre del 2009 s'acordà d'encarregar una auditoria comptable externa, com a mínim dels darrers cinc exercicis, que inclogui els organismes autònoms locals i les societats anònimes municipals, per tal de poder determinar

la situació financera real i reformular posteriorment un nou pla de sanejament.

Ple del 30-10-2009

En el ple municipal extraordinari del dia 30 d'octubre del 2009 es prengueren els següents acords:

1) Revocar i deixar sense efectes els acords plenaris aprovats en la sessió del dia 11-7-2007 relatius a la cessió de les parcel·les 59-60-61, dimanats del projecte de reparcel·lació del sector VII - Sot d'Aluies a favor de la Direcció General d'Emergència i Protecció Civil per a la construcció d'un nou Parc de Bombers, donat que en l'actualitat es disposa d'uns terrenys més adequats per a les finalitats previstes.

2) Aprovar el text del conveni urbanístic núm. 1 amb finalitat econòmica i permuta de valors per a portar a terme les previsions de l'Avanç de la Revisió del Pla General d'Ordenació Urbana pel que fa al denominat «primer sector» de la banda Sud de la carretera N-141c de

Manresa a Vie en l'àmbit de l'actual Pare de Bombers, subscrit per l'Ajuntament de Moia amb el Sr. Josep Tantinà Escur en nom propi i en representació de les soci-

etats Jep-Plus SL i Tantinà Escur José i Cia C.B., corn a propietaris dels terrenys afectats pel conveni.

EL MOIANES FA CENT ANYS SEGONS «EL PLA DE BAGES»

D E S E M B R E D E 1909

4 de desembre de 1909

Autos cap a Vich

La *Hispano-Manresana* ha organitzat un servei de passatge de Manresa a Vich y viceversa una vegada per setmana, y el qual comensarà el vinent dissapte dia onze, bax el horari que publiquem a continuado:

Surtida de Manresa, a les 6 matí. - Surtida de Moya, a les 7'30. - Arribada a Vich, a les 8'45.

Surtida de Vich, a les 5 tarde. - Surtida de Moya, a les 6'15. - Arribada a Manresa, a les 7'45.

13 de desembre de 1909

La Créu Roja

Ahir al matí el comerciant de vins y carbó de Moya don Pau Macareo, de 58 anys que posava a la fonda de Sant Domingo, vist que era ja tart y no sortia del seu aposento, el cridaren y com no responia entraren al quarto y 'l trovaren mort al Hit.

S'avisá a l'autoritat judicial que disposa que 'l cadavre fos conduit al cementiri lo que efectuaren els camillers de la *Créu Roja*.

15 de desembre de 1909

Moya

La germana y demás familia del infatigable y conegut misionista P. Anton Bar-

ges, fili de nostre vila, que mori sobtadament a Vich, a ultim de Novembre, han fet celebrar un solemne funeral pera l'anima de tan digne patrici.

— Les filles de Maria han festejat a sa patrona en la diada de la Immaculada ab concorreguda Comunió general en la que feu una sentida plática el senyor Arxiprest, Ofici solemne, Rosari y trisagi Maria cantat per varis joves bax la direcció del Organista Mossen Ramon Busquets.

El sermó estigué confiat al senyor Vicari Doctor Fortiá Sola qui, poétic y magistralment canta les glories de Maria. La professò tarribè fou molt Huida, porta el pendo la presidenta senyoreta Carme Masvidal, li feyen costat les senyoretas Antonia Llop y Magdalena Orriols (1).

— Les eleccions del diumenge foren empenyadas de debo; resultaren elegits Joan Parés, propietari; Esteve Pons, Pere Castells, Faustino Figueras, Sebastia Orriols, tots industriáis y propietaris; sembla que tindrem bona administració comunal (2).

**Transcripció i notes:
Jaume CLARA I ARISA**

(1) Carme Masvidal i Coli (n. 1891?; vivia al carrer de les Joies, 23); Antonia Llop i Llagostera (n. 1893?; carretera de Vie), i Magdalena Orriols i Roca (n. 1891?; Pg. d'Alexandre M. Pons).

(2) En les eleccions municipals del 12 de desembre, en que s'havien d'elegircinc regidors, la

Mista de consens que hi havia hagut mig any abans es trencà. S'enfrontaven dos sectors. Per una banda, el sector encapçalat per Joan Segalés, alcalde des del mes de juliol; representava els partidaris dels partits dinàstics i liberals de la Restauració; tenien com a centre el Casino. Per l'altra, el sector encapçalat per Francese Fàbregas, un dels fundadors de l'Ateneu; reunia els partidaris del nou moviment regionalista i antics seguidors del tradicionalisme. La Victòria d'aquests darrers fou aclaparadora i guanyaren quatre de les cinc places en joc, fet

que produí que, des de l'1 de gener de 1910, el nou alcalde fos Francese Fàbregas. Els quatre elegits per aquest sector foren Joan Parés i Estevadeordal, pages (n. 1853?; Perers); Esteve Pons i Alsina, comerciant de carns (n. 1852?; Joies, 26); Pere Castells i Comasòlives, comerciant (n. 1862?; Sant Josep, 36), i Sebastià Orriols i Vilardell, paleta (n. 1859?; Cendra, 13). Pel sector de Segalés, només fou elegit Fausti Figueras i Abadal, comerciant (n. 1867?; Sant Sebastià, 3).

L'ESPLAI

Heus ací les activitats de l'Associació de Gent Gran de Moia (l'Espià), que extraïem del butlletí num. 156 (octubre 2009):

Diumenge dia 4 d'octubre a les sis de la tarda, «Espectacle musical», muntatge a càrrec del Grup d'Animació del Casal de Santpedor.

Dimecres dia 7 del mateix mes, de vuit a deu del vespre, inici d'un curs de balls de saló.

Diumenge dia 11 a les sis de la tarda, ball amb Maria Rosa i Vador.

Divendres dia 16, excursió a Barcelona, amb visita al pare Güell i a l'exposició «Maurice Vlaminck» a Caixa Fòrum. Dinar a Igualada, visita al santuari de la Tossa de Montbui i retorn a Moia. El mateix dia es féu, per part d'un altre grup, una excursió a Piera, dins el programa d'intercanvis organitzat per la Diputació de Barcelona, amb visita al nudi antic, dinar i visita a les caves Ana Gabarro.

Dissabte dia 17, actuació dels Cantaires de l'Espià a la Torre d'Oristà.

Diumenge dia 18 a les sis de la tarda, sessió de cine amb la projecció de *La chica de la perla*, El mateix dia, actuació dels Cantaires de l'Espià al Casal de Salient.

Diumenge dia 25 a les sis de la tarda, tradicional castanyada i ball, animat per Raimon Russell.

Odontologia conservadora i estètica
Endodòncia i pròtesis
Odontopediatria
Ortodòncia
Cirurgia
Implants

Visites diàries de
dilluns a dissabte

CLÍNICA DENTAL ANFRUNS

Dr. Lluís M. Anfruns i Serra / Metge - Estomatòleg
 Av. de la Vila, 3-5 - 08180 Moià - Tel. 93 820 81 28

ELS FONS PATRIMONIALS I PERSONALS DE L'ARXIU HISTORIC DE MOIÀ (I)

INTRODUCCIÓ

L'Arxiu Historic de Moià en la seva configuració actual té els seus orígens en els inicis de la guerra civil, quan, en una acció per preservar el patrimoni moianès, varen ser dipositats a la casa natal de Rafel Casanova, amb l'objectiu de crear un Museu, a més de diferents obres d'art i objectes, tota una sèrie de fons documentals de diferents procedències, que al llarg del temps s'han anat incrementant, ja sigui per dipòsits o donacions de particulars o entitats.

L'objectiu del present article es donar una visió global del conjunt de documents de caire patrimonial que custodia l'Arxiu moianès, centrant-nos en la documentació procedent de masos i també en els diferents fons personals que al llarg del temps s'han anat dipositant en aquesta institució. Per desgràcia, en la majoria dels casos es tracta de fons de petites dimensions i amb un interès de caire especialment local. Hi ha, però, un parell d'excepcions que comentarem més endavant.

Cal fer esment de la procedència i la forma d'entrada a l'Arxiu, molt heterogènia, d'aquesta documentació: podem trobar-hi des d'alguns conjunts ingressats durant la guerra civil, altres que són aplecs de documents de procedències diverses reunits per diferents circumstàncies per una mateixa persona, documents salvats *in extremis* de la destrucció o donacions dels seus propietaris.

FONS PATRIMONIALS

Com a fons patrimonials procedents de masos, n'esmentarem dos: la docu-

mentació del mas Montví de Dalt i la del mas de la Franquesa, tots dos de Moià. Farem esment també d'altres conjunts de documents d'aquest tipus que es troben, per un motiu o un altre, integrats en altres fons dipositats també a l'Arxiu de Moià.

Fons del mas de Montví de Dalt

El fons del mas Montví de Dalt va ser dipositat a l'Arxiu de Moià pels seus propietaris amb motiu de no conservar ja cap de les propietats que en els documents s'esmentaven. El conjunt, en perfecte estat de conservació i ordenat, el formen un total de 78 escriptures notariais i documents diversos sobre l'administració de propietats familiars, capítols matrimonials, testaments i processos d'heretament, amb una cronologia que va de 1661 a 1922, y predominant-hi els documents de la segona meitat del segle XIX.

Dins el conjunt hi ha també tres llibres de comptes corresponents a l'administració del mas de Castellnou de la Plana, també de Moià, compresos entre 1879 i 1933. Això es deu al fet que membres de la família havien estat procuradors d'aquest darrer mas i n'exercien l'administració per compte dels seus propietaris.

Fons del mas de la Franquesa

El fons del mas de la Franquesa de Moià el forma un conjunt bastant heterogeni de documents que s'inicia a les primeries del segle XVII i conclou en la segona dècada del segle XX. Fent una mica d'història, aquest mas va anar a parar a mans del Rvd. Joan Antoni Gônima, membre d'una important família

Mas Montví de Dalt, 1993 (foto AHM)

moianesa i que va exercir com a beneficiari de l'església parroquial de Santa Maria de Moia i rector de la parroquia de Sant Pere de Marta durant la segona meitat del segle XVII. En el seu testament, datat l'any 1689, aquest eclesiàstic funda dues causes pies: Tuna per a dotar donzelles del seu llinatge i l'altra per a instituir un benifet a l'aitar del Sant Crist de la parroquia de Moia, carree que havia d'ostentar un sacerdot també del seu llinatge. Com a dotació hi assignava els fruits del mas de la Franquesa i les rendes d'una casa i un hort a la vila, així com la propietat de diversos censais. La documentació permet de resseguir l'administració d'aquestes propietats i relacionar-la amb l'administració d'ambdues causes pies.

Un element interessant d'aquest conjunt el trobem en un plec de les darreries del segle XIX. En terres del mas de la Franquesa s'hi varen construir entre els anys 1625 i 1632 dos pous de glag de grans dimensions. Aquestes pous van ser explotades durant els segles XVII i XVIII i, després d'una llarguíssima interrupció, foren novament posades en funci-

onament entre 1892 i 1915. Podem trobar-hi, dones, diferents contractes d'arrendament amb una empresa de Barcelona per a la seva explotació i permet una visió dels darrers moments d'aquesta activitat pre-industrial al Moianès, que tanta importància havia tingut en segles anteriors.

Altres conjunts de documents

A part dels dos fons abans esmentats, es conserven altres conjunts de documents de notable interès sobre diferents masos. Dos d'aquests grups van aparèixer en dur-se a terme la catalogació, l'any 2001, del fons de pergamins de l'Arxiu Històric de Moia.

Els masos Soler i Colomer de la parroquia de Sant Pere de Marfà

El primer d'aquests conjunts documentals, que destaca especialment per la seva antiguitat, és el que fa referència als masos Soler i Colomer de la parroquia de Sant Pere de Marfà. El conjunt el formen un total de 26 pergamins, 5 dels quals pertanyen al mas Colomer. La sèrie

comença pel que fa al mas Soler l'any 1130 i pel que fa al mas Colomer l'any 1204, cloent-se en 1274, quan Pere Soler, mitjançant compra, uneix ambdós masos. Finalment sera per la via matrimonial quan en 1392 els masos Soler i Colomer passaran a mans de la familia del mas Colell de Balenyà, cloent-se la série en 1411.

Masos Cue i Llners d'Angles

Un altre cas reament intèressant son els tons dels masos Cue i Llners d'Angles, a la comarca de la Selva, també inclosos dins el fons de pergamins de l'Arxiu. En dur a terme la catalogació d'aquest fons va sorprendre el fet de trobar-hi un nombre molt considerable (181 sobre 1.062) de documents procedents de les terres de Tactual províneia de Girona. De moment no hem sabut donar una explicació de per que aquest important nombre de documents anaren a parar a Moià, concretament a mans de la

Comunitat de Preveres o d'alguns dels notaris eclesiàstics que exercien a la parroquia de Moià. Entre ambdós masos disposem d'un conjunt de 69 documents amb una extensió cronològica considerable: del mas Cuc, la primera referencia documental data de 1278 i la serie conclou en 1623; la documentació del mas Llners, menys abundant, s'inicia en 1343 i queda conclosa, com en el cas anterior, a mitjan segle XVII. En el cas del mas Cuc, la documentació permet de reconstruir l'evolució i les relacions tant económicas com personáis de la familia del seu nom al llarg de gairebé quatre-cents anys.

Fons de masos propietat de la Comunitat de Preveres de Moià: Puigsaulens d'Oristà, Ginesta de Sant Julia de Montseny i el Saiol de Moià

Per acabar, un petit esment de tres séries de documents pertanyents a tres masos que per una circumstància o altra

Pergamí del mas Soler de Marfà, 1180 (foto AHM)

van passar a mans de la Comunitat! de Preveres de Moià i que conserven documentació integrada dins el fons d'aquella Comunitat. Es tracta dels masos Puigsaulens d'Oristà, Ginesta de la parroquia de Sant Julia de Montseny i el Saiol de Moià.

La sèrie del mas Puigsaulens abasta des de 1628 fins a 1849, si bé aquest fou adquirit per la Comunitat moianesa en 1682 (comprai a Francesc Puigsaulens per 5.150 lliures) i venut per la mateixa corporació en subhasta pública l'any 1806 rematant-lo en 48.453 lliures, advertint que la comunitat moianesa va mantenir certs drets sobre terrenys del dit mas establerts per a construir diferents cases a la Torre d'Oristà fins almenys la darrera data que documentem.

La corresponent al mas Ginesta abasta de 1708 a 1864. No queda clar el paper que va jugar la Comunitat moianesa durant aquests anys en el dit mas, però tot sembla indicar que el va rebre

per deutes durant la segona dècada del segle XIX i que va ser recuperat pels seus antics propietaris pels voltants de 1864. Per aquest motiu la documentació és fonamentalment de caire econòmic i en general relacionada amb els diferents processos que van conduir a la fallida del mas, la seva administració per part de la Comunitat i el procés de recuperació del mas pels seus antics propietaris.

Quant al mas Saiol de Moià, si bé la quantitat de documentació és limitada pel que fa a la quantitat, és la que presenta una cronologia més extensa. S'inicia amb un document de concessió de l'any 1064 i acaba l'any 1906. Aquest mas fou adquirit per la Comunitat de Preveres moianesa l'any 1708 i encara és propietat seva; la seva administració continua, per tant, generant documentació que es troba en mans dels seus propietaris.

(continuarà)

Ramón TARTER I FONTS

Josep Ma. Ferrer i Serra
Arquitecte

Plaça St. Sebastià, 6, 1r - 7a, 08180 MOIÀ
Tel. 93 820 80 21 Fax: 93 820 76 03
e-mail: arquitectura-ferrer@coac.net

LES FIGURES PROTECCIONISTES DELS ESPAIS NATURALS

Reprement el fil

En les exposicions anteriors d'aquesta sèrie (que podríem titular «El Moianès. La protecció del territori») vàrem plantejar, de forma molt simple, quins espais naturals del Moianès havíem de protegir i per què (vegeu LA TOSCA, abril 2009, pp. 9-11, «El Moianès i la conscienciació mediambiental»); després vàrem veure que això comportava mantenir la identitat del territori i que els beneficiats més directes som els mateixos habitants de la comarca i, en conseqüència, les futures generacions (vegeu LA TOSCA, maig 2009, pp. 8-10, «La protecció del territori»). La qüestió que ara ens plantegem és: com hem de protegir? És evident que això implica altres factors, molts d'ells aliens a la voluntat dels habitants de la comarca. Per això cal una planificació i saber quin tipus de territori pretenem i volem conservar, a més del compromís de tothom.

Protegir un territori està supeditat, no solament a la predisposició de la seva població civil, sino que també hi ha immiscides les regulacions de la Generalitat, de l'Estat espanyol i de la Unió Europea, supeditades, a llur torn, a les decisions de la UICN (Unió Internacional per la Conservació de la Natura, o, en anglès, International Union for Conservation of Nature and Natural Resources). Aquest organisme va ser fundat l'any 1948 en el marc d'una conferència internacional celebrada a Fontainebleau (Franga), té la seva seu a Gland (Suïssa) i reuneix 83 estats, 108 agències governamentals, 766 ONGs i 81 organitzacions internacionals. En conjunt, apiega uns 10.000 experts i 181 països. La seva missió és influir en la societat de tot el món i ajudar-la a conservar la integritat i

diversitat de la natura, assegurant que tot ús de recursos naturals sigui equitatiu i ecològicament sostenible.

En el seu document «Estrategia mundial per a la conservació. La conservació dels recursos vius per a un desenvolupament sostingut» (UICN, any 1980) indica que la conservació dels espais naturals en tot el món ha de tenir tres objectius bàsics. Vegem-los.

1) *El manteniment dels processos ecològics essencials i els sistemes vitals.* No ens podem quedar amb les idees antigues de conservació d'unes espècies concretes o d'uns espais naturals dispersos, dissenyats com a illes naturals en el conjunt del territori, sino que cal assegurar el funcionament general de tot aquest territori. Un concepte especialment important és el de la *connectivitat ecològica*. És a dir, tenir clar quins són els processos i la funcionalitat del territori que cal mantenir i conservar.

2) *La preservació de la diversitat genètica.* Tradicionalment, la biodiversitat es limitava a la diversitat d'espècies, principalment animals i plantes. Avui, però, aquest concepte es considera a diferents nivells:

a) *nivell genètic*, ja que els gens representen el material bàsic que permet la varietat de la vida i facilita l'evolució de les espècies;

b) *nivell d'espècies*, que és el concepte més tradicional de la biodiversitat, el qual implica el manteniment de poblacions viables tant pel que fa a abundància com a distribució;

c) *nivell d'ecosistemes*, o sigui agrupacions d'espècies que es relacionen entre elles en un determinat territori; si conservem aquests ecosistemes conservarem les espècies que hi viuen;

d) *nivell de paisatge*, o sigui grans unitats territorials que es diferencien de les altres per clima, orografia, etc.

3) *L'explotació racional de les espècies i els ecosistemes*. La protecció d'un espai natural no significa pas expectatives negatives per a la població local, en forma de prohibicions de determinades activitats. Allò que cal fer és que aquestes activitats (agricultura, ramaderia, aprofitament forestal, indústria, urbanització, turisme...) siguin compatibles amb els objectius de conservació. Per altra banda, obre la possibilitat que la declaració d'un espai natural protegit suposi noves expectatives econòmiques per a la població local (turisme rural, excursionisme, difusió del territori...).

Les figures proteccionistes

Ara bé, una cosa són les bones intencions i fins i tot la necessitat col·lectiva, i una altra són els interessos de cada nació, regió, municipi i els privats, incloent-hi els partidistes. Aquests últims entren en joc per demostrar qui és més proteccionista i així obtenir vots en el moment de les eleccions, encara que després les «bones intencions» quedin arraconades en qualsevol calaix i resultin un nyap complex de solucionar (cas, per exemple, del malauradament famós canal Segarra-Garrigues).

En el nostre país hi ha diverses figures proteccionistes dels espais naturals (ENPE). Vegem-ho.

1) *Parc nacional*. De gran extensió i alt grau de protecció. Té un interès científic, paisatgístic o educatiu. No s'hi permet cap explotació dels recursos naturals.

2) *Paratge natural d'interès nacional* (PNIN). D'extensió mitjana o petita i de grau de protecció mitjà. Té un interès científic, paisatgístic o educatiu. Compatible amb els usos tradicionals.

3) *Reserva natural*. Que pot ser integral (extensió petita, alt grau de protecció, interès científic) o parcial (amb característiques semblants).

4) *Parc natural*. De gran extensió i grau de protecció que oscil·la entre mitjà i baix. Interès natural. Aprofitament ordenat dels recursos.

5) *Pia d'espais d'interès natural* (PEIN). Figura de cara a la galeria que fins ara no es veu gaire per a què serveix (almenys les zones PEIN que tenim al Moianès).

6) *Xarxa natura 2000*. Davant el passotisme de moltes nacions i estats, neix aquest projecte de la Unió Europea, constituir, amb l'aprovació de diverses directives adreçades a garantir la biodiversitat de la Unió. En deriven tres figures: LIC (Hoc d'interès comunitari), ZEC (zona especial de conservació) i ZEPA (zona especial de protecció de certes espècies d'ocells).

7) *Altres figures*: reserves naturals de fauna salvatge; refugis de fauna salvatge (iniciatives de propietaris prohibint la caca en determinats indrets); reserves nacionals de caca; avantprojecte de Llei d'ordenament sostenible de la pesca fluvial recreativa; reserves de la biosfera de la Unesco; convenció de Ramsar sobre zones humides.

Valoració

Al meu entendre, hi ha hagut, per part de molts polítics, poca sensibilització ecològica o bé supeditació a certs interessos. No s'ha creat una eficaç normativa general, sinó que s'han anat posant pedaçs, amb un excés de figures, algunes de les quals serveixen només d'aparador.

Pel que fa al PEIN, que té al Moianès cinc àrees petites i aïllades, sembla que, amb el nou Pla Urbanístic de la Catalunya Central, aquestes seran connectades i ampliades. Ara bé, personalment continuo escèptic, tenint en compte que en la majoria de programes electorals no s'hi veuen projectes seriosos.

Per altra banda, ens hem de refiar d'iniciatives que vénen de plataformes proteccionistes, que quasi sempre són dirigides per sota mà per interessos par-

tidistes radicals. Hi entren també en escena certes agrupacions que han començat molt bé però que després han caigut en el parany del partidisme.

Tornant al PEIN, les normes que es tingueren en compte foren: a) normes de característiques especíais; b) normes generals d'obligada aplicació, com el «Regiment urbanístic» i la «Regulació d'usos i activitats»; c) normes particulars (directrius sobre el planejament urbanístic, prohibicions de determinades obres o infraestructures, protecció d'aigües superficial o subterrànies, protecció de zones humides); d) protecció de la fauna i la flora.

Actualment, bona part dels espais del PEIN, mes de deu anys després de la seva aprovació, no tenen documents ni òrgans de gestió. Segons una avaluació elaborada per una comissió de la Institució Catalana d'Història Natural, s'observen: mals resultats per la pressió antròpica; cap mena de gestió, ja que l'establerta és

obsoleta; manca de coordinació entre les administracions implicades; manca total de recursos; manca de programació d'actuacions; manca d'avaluació dels resultats; manca d'aplicació d'instruments disciplinats.

Aquesta deixadesa i irresponsabilitat ha comportat una pressió per part d'instàncies internacionals forçant l'aprovació de la Llei 12/2006 amb la declaració de zones que ja hem esmentat abans (ZEC, ZEPA i Xarxa natura 2000). Això ha originat que, per exemple, el canal Segarra-Garrigues hagi esdevingut un problema social, econòmic i polític de grans dimensions que ningú no entén i que ara s'ha de solucionar seguint la normativa dels de fora, a base de pegats, sancions i negociacions. Això ens demostra una manca de planificació, de coordinació i d'informació, creant un recel en la població civil que no beneficia gens la protecció del territori.

Josep LAÍNEZ

**LA MUNTANYA
DEL MARBRE S.C.P.**

Taller: Carretera de Vic, núm. 74 - **MOIÀ**
Tel. 93 820 80 96 - Fax 93 839 91 58
Tel. mòbil 608 192 380 - 629 189 292

**MARBRES - PEDRES I GRANITS
SILESTONE I COMPACSTONE**

Demani'ns pressupost!

Obert: feiners i dissabtes matí

LA GUERRA DEL FRANCES AL MOIANÈS, 200 ANYS DESPRÉS

Amb el títol que encapçala aquesta crònica, l'Associació Cultural Modilianum va organitzar el cicle d'activitats de tardor d'enguany. Consta de tres conferències (en divendres, a dos quarts de deu del vespre, a Can Carner) a carree d'historiadors especialistes en la temàtica: Maties Ramisa, Antoni Moliner i Vicenç Pascual.

En la primera conferència (dia 16 d'octubre), Maties Ramisa va situar la Guerra del Francès dins l'àmbit geogràfic de la Catalunya Central, una zona que no fou ocupada mai de manera permanent per les trapes franceses. En canvi, si que fou una zona de pas i enfrontament d'aques-

tes amb les trapes patriòtiques: les insuficients trapes espanyoles que operaven en el Principat i els sometents que, per aquesta rao, havien de ser aixecats per cada poblé. El pas de les trapes en la ruta Vic-Manresa fou el que produí les diverses ocupacions de la vila de Moià, la primera d'elles l'abril de 1809. Quan es preveia l'arribada dels francesos, els vilatans s'apressaven a marxar cap a zones boscoses mes segures. Ramisa va resseguir els avatars bèl·lics que tingueren Hoc durant els anys 1809-1813 i analitzà les formes de resistència de la poblado, amb la creado de juntes locáis i departamentals, la resistència armada

El conferenciant Maties Ramisa

popular a través del sometent, la implantado de les quintes i la propagació de les idees liberáis. També va destacar com la guerra estroncà l'intent de revolució industrial que s'havia iniciat a finals del segle XVIII i, per acabar, donà uns apunts biografíes sobre dos personatges de vinculació moianesca que tingueren una actuació clarament afrancesada (Melcior de Guardia, de família d'origen castellterçolenc, que ostenta Talcaldia de la Barcelona ocupada pels francesos) o que hi flirtejaren, pero sense comprometre-s'hi políticament (cas del moianès Erasme de Gónima).

Per la seva part, Antoni Moliner, en la seva conferencia (día 23 d'octubre), després de contextualitzar la Guerra del Francés en el conjunt de les guerres napoleòniques que van assolir Europa, analitzà la formació d'un poder substitutori de la monarquia espanyola «segrestada» a Baiona —les juntes corregimentals locáis i departamentals— i la convocatòria de Corts, que donarien lloc a l'elaboració d'una constitució, primer pas

per a l'anorreament de l'Antic Règim. Pel que fa a l'àmbit moianesenc, destaca la participació dels sometents locáis en les accions bèl·liques del Bruc, la constitució de la junta local de Moià, presidida pel doctor Josep Amigó, i les diverses invasions que hi feren els francesos. Per a aquest darrer punt, Moliner recupera el manuscrit de Ramón Ferrer *Barcelona cautiva*, conservat a la Biblioteca de la Universitat de Barcelona i que el P. Llogari Picanyol ja havia donat a conèixer en bona part l'any 1962. A partir d'aquesta i d'altra documentació, analitzà l'alta mortalitat que representa la guerra i les malalties per a molts dels pobles del Moianès, fet que obligà en més d'un cas a la construcció d'un nou cementiri. Les seqüeles de la guerra en la població civil foren explicades a través de citacions del «Calaix de sastre» del baró de Maldà.

I precisament sobre l'estada a Moià del baró de Maldà va versar la tercera i darrera conferencia (día 30 d'octubre), que impartí Vicenç Pascual. El baró arriba a la nostra vila el 13 de novembre de 1808, procedent de Viena i fugint de la Barcelona ocupada pels francesos. Aquí s'hostatjà a cal Regent (casí també coneguda com a cal Marquesos), que es trobava situada entre els carrers del Palau de Dalt i de Baix, entrant de les escales de l'actual carrer dels Gravadors Abadal. Pascual perfila la peculiar Personalitat del baró, un personatge de la baixa noblesa, un pèl ridícul i de mentalitat molt conservadora, que ha passat a la història per deixar un impressionant diari escrit en català durant dècades, on anotava el seu quefer diari i notícies abundants sobre tot el que tenia voltava. L'estada a Moià coincidí amb els mesos que les trapes franceses de Barcelona es trobaven encerclades per les forces patriotes que, si bé no tingueren mai l'opció de recuperar la Ciutat Comtal, sí que pressionaren els francesos fins que aquests rebieren els reforços del mariscal Saint-Cyr, el març de 1809.

El conferenciant Antoni Moliner

El conferenciant Vicenç Pascual

El conferenciant Vicenç Pascual

El dietari també reflecteix aspectes de la vida diària dels moianesos, de com vivien

la guerra, dels seus costums (és remarcable la descripció que fa de la Setmana Santa de 1809), etc. El 7 d'abril de 1809 conclogué el sojorn moianès del baró, que marxà en direcció al Lluçanès i Berga. Els francesos entrarien per primera vegada a Moià nou dies després.

Corn és costum, els textos de les conferències es podran llegir en un pròxim número de la revista *Modilunum*.

Per tal de completar el cicle es programaren tres projeccions cinematogràfiques que oferien sengles perspectives diferents de com s'ha enfocat la Guerra del Francès: *Agustina de Aragón* (Espanya, 1950), un clar exemple del cinema patriòtic espanyol de l'època, en què s'exalta l'heroïcitat dels espanyols entrant del «malvat» invasor; *Orgullo y pasión* (EUA, 1957), una visió americana del conflicte, sense cap fonament històric, i *Goya en Burdeos* (Espanya-Itàlia, 1999), pel·lícula que retrata la vida del pintor Francisco de Goya, profundament marcada per la guerra.

Apropa't
Apropa't
Apropa't
Apropa't
a la Premsa Comarcal

La premsa de casa

La premsa comarcal i local és: proximitat, fiabilitat en els continguts, estabilitat en la seva continuïtat, credibilitat, immediatesa i catalanitat.

+ de 800.000 lectors cada dia

 Premsa Comarcal
Som la premsa de casa

Subscriu-te a **la Tossa**

Amb la col·laboració de:
Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura
i Mitjans de Comunicació

EL RACO DE LA REMEI

—Mira, aquest trosset de Moia és el que m'agrada mes —diu la Remei.

Som a la sortida del pont (el túnel sota l'església parroquial i el cambril de la Mare de Déu), carni de la plaga. Miro les cases de la meua esquerra, unes ja restaurades, altres on están treballant; les unes, habitades, les altres, buides; i arribo fins a la Casa Museu d'en Ratei Casanova. A la dreta, aixecant els ulls enlaire, veig les immenses i solides parets del nostre temple parroquial, amb el bellíssim campanar ben assentat al damunt. L'escut de Moia, amb el seu dineret, llueix en una de les cantonades. El racó enjardinat on hi ha la creu restaurada per en Lluís Graners (a.c.s.) està avui, a les onze del matí, tranquil i solitari.

La Remei té noranta-tres anys, però no és velia. La vivesa dels seus ulls, la finor de la cara i sobretot la seva conversa fluida i simpàtica la fan jove. És una bona companya. Fa molts anys que la conec. L'havia vista vestida de negre, amb el seu davantalet blanc impecable, quan treballava a la Fonda del Remei, on va estar més de cinquanta anys, però poc contacte havíem tingut.

Jo llavors devia teñir uns dotze anys i recordo que durant l'estiu la Conxita Cirera, la petita de la fonda, estava amb nosaltres a mitja pensió al col·legi. Com que portava uns tirabuixons daurats preciosos, quan jugàvem, sempre li tocava fer la primera comunió.

—Qui et fa aquests tirabuixons, Conxita? —li preguntàvem. I ella responia:

—La Mei.

Havíem parlat comptades vegades, però jo sabia que dintre l'engranatge de la fonda, que en aquella època era molt important, la Remei era una pega molt apreciada. I com que la vida dona tantes voltes, ens hem trobat, un xic sorpreses, que ara vivim juntes.

Bé, potser que m'expliqui. Tant la Remei com jo estem a PHospital-Residència. Ella cuida ara la seva germana Matilde, que ja ha fet cent anys (quan va néixer la Remei, era la Matilde la qui la cuidava a ella). I jo cuido el meu marit. Val a dir que tot el conjunt de gerocultores, infermeres, psicòlogues i fisioterapeutes cuiden la Matilde, el meu marit, la Remei i a mi.

Quan jo vaig arribar a la residència, ella ja feia anys que hi era. Em vaig acostumar a mirar-la cada dia quan ajudava a parar taula (amb les estovalles sempre netes i els vasos aparellats) i aquella llestesa que li venia de rotici, que d'altra banda també ha estat el meu. Sempre em fa compliments quan li agrada una brusa que porto, o unes arracades, o un vestit. Com que ara no tinc ningú que es fixi en mi, m'agraden els seus compliments. A vegades, quan canvio d'indumentària, penso sense voler: «¿Li agradará, a la Remei?»

Dones bé, avui hem anat a passeig totes dues unatioreta (no pas més, perquè tenim moltes obligacions) i l'hem aprofitada admirant el nudi antic del poblé. El carrer de les Joies, el carrer del Forn, la portalada monumental de l'església, l'escalinata, la placeta davant la rectoria, les voltes de la plaga Major...

Abans d'arribar a la plaga del Colom m'ensenya la fagana de ca l'Andreu:

—¿L'has vista, aquesta fagana?

—m'ha preguntat.

—Si, l'he vista, però no me l'he mirada mai.

I totes dues hem quedat embadalides mirant-ne cada detall.

—Remei —li die—, quan vaig del pont a la plaga (hi passo molt sovint) m'agrada pensar en el nudi antic tal com era abans: sense ratlles blaves a terra, sense cotxes. Se'n recorda? Jo el vaig veure així, i vostè també...

—Sf —em diu la Remei—. Però els temps han canviat i tothom està molt content de poder aparcar a la placa.

—I jo també —que li die—. Però, com que imaginar no costa gaire i m'agrada molt fer-ho, «veig» el conjunt tal com voldria que fos i no és. Comencant per dins el pont, hi ha tres Hums a terra que just treuen la por quan hi passes de nit; hi ha dos arcs amb una reixa al davant que estan plens de pois; a terra hi ha trossos de tubs, papers... Primer, ho netejaria ben net, i després, què hi podríem posar? Perquè, és dar, fer-hi dues capelletes amb una imatge no seria «modem», oi?

—Doncs posem-hi vistes de Moia, o dues jardineres amb plantes enfiladisses, o dues pintures o escultures d'algun artista moianesenc —em diu la Remei.

—Molt bona idea —li faig jo—. I tot, sigui el que sigui, amb una mica de Hum indirecta. ¿Sap què penso, Remei? Referent a la neteja, podríem dir-ho a en Fai. Ho netejaria en un moment.

¿Sabeu qui és, en Fai? Doncs, un xicot de color, empleat de l'ajuntament, que deixa tots els carrers dels volts de la residència nets com una patena. Està sempre a punt per a col·locar contenidors mal posats, i si creixen herbes enmig de lénllosat de les escales, també les treu perquè ningú no caigui. I no ens deixa passar per rescala del carrer dels Gravadors Abadal, perquè no és prudent... a la nostra edat.

—Però què se n'ha fet, d'en Fai? —diu la Remei—, Fa dies que no el veig. Primer va ter vacances, i després crec que li han encarregat un altre sector de Moia.

—Doncs el trobarem a faltar —die jo—. Espero que el recuperem algun dia. M'agradava tant sentir el seu «Bon dia»! En un català perfecte!

Continuem conversant sobre la neteja del pont; però, és dar, per a la decoració hauria d'intervenir-hi la Casa Gran.

—Em sembla que de moment no tenim més remei que... «imaginar», tal com dèiem —apunta la Remei.

—Coneix els Beatles? Si, oi? Doncs haurem de cantar l'«Imagine» que va compondré John Lennon: «Imagina el nostre poblé tal com el voldríem tots... Pots dir que sóc un somiador, però no sóc pas l'unie...»

—Jo passo moites estones imaginant. Amb una mica de pràctica pots fugir de la realitat durant un temps.

—En fi, Remei, com que fa bastanta fresca, què H sembla si anem a prendre alguna cosa calentona?

Ens asseiem al Casal i allí parlem també de la poca sort que hem tingut d'haver perdut el teatre que tothom troba tant a faltar. Però la camamilla és calentona i ensucrada i ens consolem parlant d'anecdotes de temps passats.

La Remei és tilla de Monistrol de Calders i jo sóc nascuda a Barcelona. Però, després de tant temps de viure a Moia, som moianeses de cor.

—Remei, tornarem a sortir un altre dia i passejarem per un altre trosset de Moia.

—Sí, ho farem —em respon—. Oi que és bonic, Moia? Jo n'estic enamorada.

—I jo també, Remei, jo també!

M. Teresa CALVET

Les subscripcions ajuden

La Tòxica

TEMPS DE POSTGUERRA

Aquesta tardor ha estat molt suau, encara que son dies un xic melangiosos, perquè la natura es va morint i el dia és curt i et convida a quedar-te a casa. I a casa comences d'endregar armaris, buscar entre capsos o calaixos perduts en l'oblit coses que no sabies que et podien portar un munt de records: fotografies descolorides d'avantpassats que ja no recordes qui son, altres que evoquen la teva infantesa i la teva joventut, uns recordatoris de difunts o de primeres comunions...

De sobte em trobo a les mans un sobre on hi ha les notes del Conservatori Municipal de Música de Manresa, on vaig estudiar piano, i veig el rostre senyorívol de la meva mestra, Blanca Morera, 1 amb ella els records d'una adolescència que quasi havia oblidat. Eren temps difícils, de gana, de por. A casa no em deixaven berenar amb el meu pa amb xocolata al carrer per no fer mal d'ulls a la canalla que segurament no tenien res per menjar. A casa aprofitaven el meu viatge a Manresa perquè anés a la plaça de l'Om a veure la senyora Paquita i encarregar-li productes d'estraperlo. També anava a cases de majoristes a fer encàrrecs, i algú d'ells, quan feia una comanda de caramels, em mirava estranyat i em deia: «Aquí no venem caramels per a les nenes. Tot és a l'engròs.»

Llavors arribava el calvari per a tornar a casa. L'auto de línia no sortia fins a la tarda i jo a aquesta hora havia de ser a la classe de les monges de Moia. Buscava el «recader» Monsech (o «Cintet») o el Fontseca (o «Siller») perquè m'encabissin en el seu camió. Tant l'un com l'altre sempre m'acceptaven, perquè a casa érem clients seus, però no sabien on ficar-me, i no em quedava més remei que pujar lleugera al darrere del vehicle i quedar-me quieta entre caixes, principalment de fruita. En aquell temps tot es

mesurava i a casa, si la taronja era massa grossa, la partíem, i jo em delia entre aquelles peres i pomes, que eren una temptació. Les mirava, les olorava, però mai no vaig agafar cap pega, encara que en aquella hora la gana em feia correr. Dins d'aquell camió, que anava lentíssim, veia el paisatge conegut i m'envaia una tristesa infinita, on no cabia cap somni, perquè fins somiar ens semblava un pecat, en temps de postguerra.

Les carreteres eren plenes de sots i buides de vehicles, i amb aquell ranquejar del camió semblava que no arribaríem mai a destinació. Si es produïa alguna avaria, ens quedàvem llarg temps a la carretera, perquè no passava ningú per a auxiliar-nos ni hi havia telèfons mòbils.

En tornar d'una ciutat boirosa i húmida, com Manresa, a Moia, el cor se m'accelerava. Havia recorregut —les meves carnes eren lleugeres— tot el centre de la ciutat i m'embadalia amb els magatzems Jorba, tan senyorials, havia arribat fins al Cardener, entrava a la Seu a fer una visita a la Ware de Déu de l'Alba, però necessitava tornar a casa amb els meus. Era una nena de dotze anys que no podia pair aquella solitud. Quan arribàvem a la riera de l'Om, l'ànima se m'eixamplava. Veia el campanar, el meu campanar, el meu poble. Havia arribat a casa.

Després les coses van canviar. El Galtanegra (l'empresa que feia el trajeó de Manresa-Moia) va posar un cotxe de línia al migdia. Ja no havia de buscar «recaders» que em tomessin a casa, l'estraperlo s'havia acabat i ja no em calia anar a la plaga de l'Om a veure la senyora Paquita, i encara que a l'auto quan plovia ens mullàvem i el seu pas era lent, podia asseure'm sense caixes de fruita, sino al costat de persones amb qui parlar.

En arribar al Poble Nou, pujava com un coet la carretera. A casa m'esperaven els pares, els avis, el germà, amb el plat d'escudella a taula, i respirava tranquil·la

perquè em sentia estimada. Ja era amb els meus, a la meua llar, en aquell edifici ple d'harmonia i felicitat on ens estimàvem i respectàvem els uns als altres.

Agustina CANTÓ

BIBLIOTECA DE MOIA

Crònica

Heus ací una breu crònica de les activitats desenvolupades darrerament a la biblioteca de Moia.

Exposicions: del 5 al 24 d'octubre, «Vint-i-cinc anys del grup de teatre La Cadira»; del 26 d'octubre al 2 de novembre, «Mira'm amb uns altres ulls», amb la coHaboració de la regidoria de Benestar Social i del Consejo Comarcal.

Divendres 16 d'octubre, a les sis de la tarda, «Contes de gorres», a carree d'Anna Selga.

Divendres 23 del mateix mes i a la mateixa hora, «Manat de contes», a carree de Marta Esmarats.

Dilluns 26, a les vuit del vespre, tertulia del Club de Lectura, sobre *Hamlet*, de Shakespeare, conduïda pel professor de teatre Francese Foguet. Aquesta activitat va ser completada, el dissabte dia 31, amb Tañada a Manresa a veure l'esmentada obra teatral.

Dilluns 2 de novembre, a partir de dos quarts de sis de la tarda, taller de llums de tardor.

Divendres 13 del mateix mes, a les sis de la tarda, «La sopa de pedrés i altres contes», a carree de Roser Rojas.

Per al dilluns 30 de novembre a les vuit del vespre hi havia programada una tertulia del Club de Lectura sobre la novel·la *Frankie Addams*, de Carson McCullers, tertulia dirigida per Teresa Arnal.

Nou programa informàtic

A partir del mes de novembre la biblioteca de Moia, com tota la Xarxa de

Biblioteques Municipals de Barcelona, disposa d'un nou sistema informàtic de gestió bibliotecària i d'una nova web del catàleg col·lectiu, web més moderna i intuïtiva: <http://sinera.diba.cat/>.

El nou programa informàtic, anomenat Millennium, substitueix el sistema VTLS, present en les biblioteques des de 1990. Millennium facilita la gestió dels tràmits bibliotecaris, alguns dels quals es realitzaran de forma automàtica des del sistema, com ara els avisos recordatoris per correu electrònic de devolucions de documents, reserves disponibles o cancel·lades, reclamació de documents, etc.

A més, els usuaris que es registrin en la web de la Xarxa disposaran d'un espai personal on consultar les llistes de títols que alguna vegada s'han endut en préstec, guardar les seves cerques prèntendes en el catàleg o valorar els llibres que han llegit.

Gràcies a aquest nou sistema informàtic, a partir d'ara l'usuari de la biblioteca es podrà endur un total de 30 documents: 15 llibres o revistes, més 15 àudios (5 DVDs i 10 CDs), i ho podrà tenir a casa trenta dies, amb la possibilitat de fer tres renovacions. Ara bé, si per una banda aquest nou sistema beneficia l'usuari que fa el préstec, per altra banda és també més exigent, ja que hi haurà penalització pel retard en el retorn dels documents prestats: un punt per cada document i dia de retard, i, per cada 50 punts acumulats, 15 dies sense préstec.

Veniu a la biblioteca a gaudir de les novetats!

PENSAMENTS CAÇATS AL VOL

Sila natura vol que siguis enclusa,
fes sentir la paciència, i quan vul-
gui que siguis martell, pica fort.

Ni els dits de les nostres mans no son
tots iguals.

Aprèn a dir «no ho sé» si no vols ser
convençut per la mentida.

Un grapat de sort val més que un sac
pie de saviesa.

No jutgis el gra de pebre per la seva
mida. Assaboreix-lo i veuràs com pica.

La sort i la desgracia son vei'nes.

Davant algunes ocasions és bo d'aclu-
car una mica els ulls.

Un no neix essent avar, però no costa
gens de tornar-s'hi.

El rastre es veu en el mirali; el cor, en
el vi.

Sebastià CODINA
(«Vacarisses», abril 2008)

CAMPANADES

El vitalici de la senyora Magiore

El fondista del poble d'Epreville fa
temps que voldria que la velia Magiore li
vengués un parell de camps que ella té
dins la propietat d'aquell. La velia, però,
no té cap ganes de vendre ni de parlar-
ne. Tanmateix, amb la intervenció del
notari, arriben un dia al següent acord: el
fondista es compromet a pagar cada mes
un tant a la senyora Magiore mentre vis-
qui.

El cas és que, després d'un llarg
temps d'anar pagant el vitalici, la velia
Magiore no donava cap senyal de voler
morir, ans al contrari. Per això el fondista,
cada dia més nerviós, comengà a odiar-
la. La invitava sovint a banquets i festes,
procurant que la velia s'anés acostumant
a la beguda i que l'alcohol li fes malbé la
salut de mica en mica, però la velia ho
encaixava tot molt bé. No donava ni
senyals de voler marxar d'aquest món,
cosa que el qui ha de pagar el vitalici
espera amb candeletes per celebrar-ho
amb xampany...

Si no hi creiem, una fada es mor

Quan es pot dir que encara som nens,
si ens adonem que anem perdent la fan-
tasia, o que comencem a valorar les
coses del món només pel valor pràctic
que tenen, voi dir que la nostra infantesa
està arribantLa terme. Em sembla molt
bé que algu "digues que, quan un nen
deixa de creure en fades, una fada mor
en alguna banda o altra del món.

El progrés científic actual dissenya
robots humanitzats, als quals es pugui
activar la capacitat d'estimar i somiar,
dues facultats que la gent del segle XXI
anem perdent.

Els infants veuen com una meravella
el mon, que als grans ens sembla ordi-
nari. El contemplen sota l'òptica d'un
conte de fades.

La meva padrina, alguna vegada,
abans d'anar a dormir, ens explicava un
conte, baix baixet, com si fos una oració
a l'àngel de la guarda.

Mn. Pere CAMPAS BONAY

UN NOU SANT

MOLT VINCULAT A MOIÀ

El diumenge dia 11 d'octubre d'enguany el papa Benêt XVI, en una solemne cerimònia celebrada a la basilica de Sant Pere del Vaticà, va canonitzar cinc beats, un dels quals era el dominic Francese Coli, molt vinculat a Moia. Els altres eren: Rafael Arnáiz (1911-1938), monjo trapenc burgalès; Zygmunt Szczesny Felinski (1822-1895), bisbe polonès; Josef Damiaan de Veuster (1840-1889), missioner belga, i Marie de la Croix Jugan (1792-1879), monja francesa fundadora de les Germanetes dels Pobres. Així, amb aquesta canonització, Benêt XVI va proclamar el primer sant català del seu pontificat. A la cerimònia hi va assistir una nodrida representació del bisbat de Vie, encapçalada pel bisbe Roma Casanova i Casanova.

Francese Coli i Guitart va néixer a Gombrèn en 1812 i morí a Vie en 1875. Va ser beatificat per Joan Pau II fa vint anys (exactament, el 29-4-1979 a Roma). És considerat un dels grans defensors de l'accés de les dones pobres a l'educació. Fruit d'aquesta visió tan avançada per a la seva època és la Congregació de les Germanes Dominiques de l'Anunciata, dedicada a l'educació integral de les noies, que el Pare Coli va fundar en 1856 i que actualment compta amb més d'un miler de religioses que treballen, sobretot, als continents americà i africà.

Durant l'homília el Sant Pare va destacar la tasca predicadora del sacerdot català i assegurà que «es dedica amb afany a propagar el missatge cristià per pobles i ciutats de Catalunya». El pontífex va ressaltar que la passió de Francese Coli «era predicar, en gran part, de manera itinerant i seguint la forma de missions populars. Arribava al cor dels

altres perquè transmetia allò que ell mateix vivia en el seu interior».

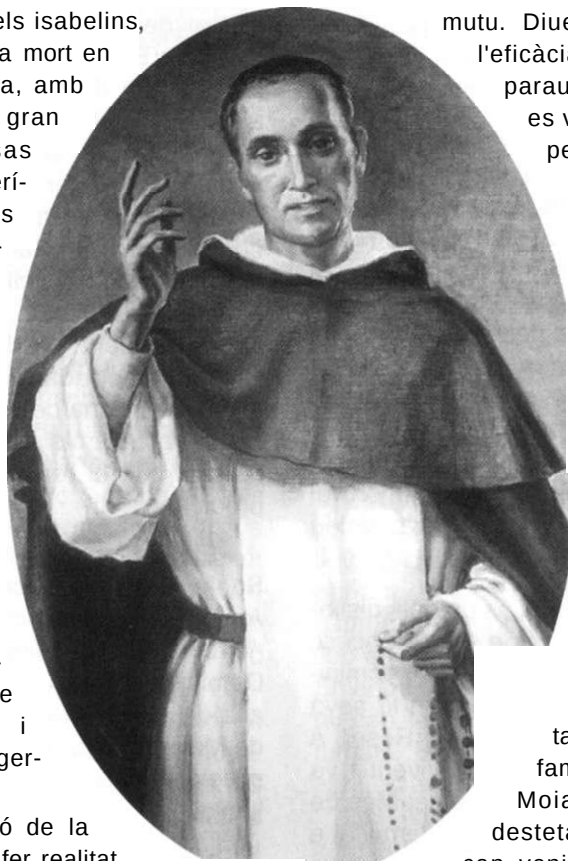
Francese Coli va néixer el 18 de maig de 1812 en una família pobre. Sentí la vocació religiosa de ben petit i a deu anys entra al seminari de Vie, on estudia Nati i filosofia. En 1830 ingressa en el convent dels dominics de Girona, on s'estigué fins a 1885, quan la desamortització de Mendizábal expropià els béns de l'Església i dissolgué els ordes religiosos. Durant trenta anys féu de missioner per Catalunya, concentrant la tasca evangelitzadora en la formació de les dones més pobres i desateses.

Pel que fa a la seva vinculació a Moia, copiem uns quants fragments de la carta pastoral «Un foc encén un altre foc», signada pel bisbe de Vie, Roma Casanova, el 17 d'octubre del 2009:

«Es va presentar [el Pare Coli, després de l'exclaustració decretada pel govern espanyol], oferint-se per al servei parroquial, al vicari capítular en aquells moments i després bisbe de Vie de 1848 a 1852, Lluçà Casadevall i Duran. Aquest li va preguntar per les seves preferències, a la qual cosa ell va respondre que la millor destinació era la que li determinés l'obediència. I l'obediència al superior va enviar, com a vicari a la parroquia d'Artés l'any 1839, el jove sacerdot que comptava llavors amb vint-i-set anys de vida. A Artes hi havia en aquell temps un hospital per a pobres malalts i una escola d'ensenyament primari. La seva estada va ser curta, en aquesta parroquia, sols uns pocs mesos. El 7 de desembre del mateix any fou enviat a Moia, que passava una situació molt difícil. La vila havia estat cremada i la sang havia corregut molt. La guerra entre germans, la guerra

entre els carlins i els isabelins, havia fet présent la mort en la població de Moia, amb un nombre tan gran —mes de 120 assassinats— que les ferides eren ben vives en el cor deis moianesos. El vicari capítular va pensar en el jove vicari d'Artes per a la difícil missió de reconciliar, pacificar, consolar i ajudar a refer-se, en tots els sentits, aquella parroquia que havia passat per l'amarga experiència de l'odi sempre incomprensible i encara mes entre germans.

»La difícil missió de la reconciliació la va fer realitat el jove vicari. Ho va fer sobretot amb el testimoni de vida evangèlica. Per exemple, eli vivia pobrament. Vestia de tal manera que, quan li preguntaven per què ho feia, responia: "Perquè he promès pobresa i l'he d'observar." Però el fet cabdal fou la celebració en l'església parroquial, després de la seva restauració, d'un funeral per tots els difunts de Passait a la vila. EH va rebre l'encàrrec de predicar l'anomenada oració fúnebre, el sermó o Phomilia. El que es respirava en l'ambient era la crida a la venjança envers els col·laboradors deis carlins. Sant Francese Coli va iniciar les seves paraules d'aquesta manera: "Pobres mares! Pobres filis! Pobres esposes!", i va continuar parlant de reconciliació, de perdó sincer i de la necessitat de pregar pels difunts, però va explicar que el millor sufragi que la vila de Moia podia oferir als seus germans i filis difunts era el perdó

mutu. Diuen que va ser tanta l'eficàcia de les seves paraules que allí mateix es van abraçar i es van perdonar.

»Un testimoni parla de l'acció de mossèn Coli a Moia dient d'eli que era l'àngel i de pau per a la parroquia, que amb el seu exemple, predicado, zel per la gloria de Déu i santificació de les ànimes, amb les seves converses dolces i amables, va apagar molts odis i va portar la pau a moites famílies. I, de fet, en el Moia de després de la desteta no es va donar cap venjança particular. Els habitants de Moia s'adreçaven a eli dient-li: "Mpssèn Francisco, mossèn Francisco Coli", i eli sempre responia amable i amb un somriure als llavis.»

[...]

«En el dia a dia no faltava la pregaria sacerdotal i profunda que va acompanyar sempre sant Francese Coll. EH no solament fou home de pregaria, sino també mestre de pregaria. La pregaria sacerdotal quotidiana la feia de bon matí. Anava a l'església i hi passava Margues estones d'oració. L'atenció al confessorari en aquesta etapa parroquial de la seva vida fou realitzada de manera fidel i fructuosa.

[...]

»La catequesi era també una de les inquietuds del sant prevere, mossèn Coll. La tenia ben organitzada. Eli mateix feia la catequesi als infants que es preparaven per a rebre la primera comunió. Va

instituir certàmens de doctrina cristiana entre els nens de la catequesi, als quals podien assistir les seves famílies.

»La caritat pastoral el duia necessàriament a la visita als malalts i a l'ajut dels pobres i désemparais. La seva germana Teresa, que l'atenia, moites vegades havia de tornar a ter el menjar perquè el seu germà el donava ais pobres que estaven espérant a les escales de la casa. Algunes vegades va portar malalts i ancians a casa seva perquè hi fossin cuidats. Era amie de tothom i a tothom animava a arribar a la meta de tota persona que peregrina per aquest món: el cel. La seva pregunta frèquent era: "Voleu anar al cel?"

»La devoció mariana és un dels distintius de l'anima i l'accio de sant Francesc Coli. L'advocació pròpia de l'orde dominica era també la seva. Era gran la seva devoció a la Mare de Déu del Roser. A Moia va fomentar el Rosari Vivent i va fundar la celebració solemne del Mes de Maria. Per tal de donar més solemnitat a les celebracions liturgiques i devocionals va fundar un cor de cantors joves que sostenia amb els seus pobres recursos. Va fomentar la pietat dels cristians promovent associacions pietoses de caràcter eucarístic i maria, com la de la Minerva, de la Mare de Déu dels Dolors, de la Mare de Déu del Roser, el Terç Orde de Sant Francesc.»

[...]

«Sant Francesc Coli excel·lia per la seva predicació. A Moia exercí molt i molt bé el ministeri de la predicació, al qual s'havia préparât i contínuament es preparava amb la pregaría i l'estudi. [...]

»Des de la parroquia de Moia va anar a predicar un novenari a la parroquia de Folgueroles l'any 1843. I l'any 1845 fa una missió evangelitzadora a Olot, Borredà i Sant Jaume de Frontanyà. Sant Antoni Maria Claret va designar-lo,

l'agost de l'any 1846, coordinador dels Exercicis Espirituals, de gran importància per a l'obra de missió que s'anava fent arreu de Catalunya. Ell havia tractat amb el Pare Claret la formació d'un equip apostòlic per a fer un gran pía d'evangelització de tota la societat. En aquest equip, anomenat *Germandat Apostòlica*, el Pare Francesc Coli s'encarregava dels exercicis espirituals, com ja hem dit. L'any següent predica una missió a Girona i a Borredà. El mateix Pare Claret afirmava en una de les seves cartes que la gent acudia als sermons del Pare Coli deixant buit el teatre de la poblado on predicava.

»El 6 de febrer de l'any 1848 rep de la Santa Seu el rescripte de Missioner Apostòlic. La seva activitat missionera i el nomenament de director del Terc Orde Dominica a Catalunya van fer necessari que deixés la càrrega de vicari parroquial de Moia per a poder-se dedicar a la seva missió evangelitzadora arreu de Catalunya.»

Recordern també que durant l'any 1854 hi hagué una pesta a Moia i que sant Francesc Göll es mostra incansable en l'atenció als malalts, arriscant la pròpia vida. Semblantment, cal remarcar que, per a la fundació de les Dominiques de l'Anunciata, el Pare Coli va comptar amb una moianesa, Rosa Santaeugènia i Coli, primera priora general de la nova congregado.

Amb motiu de la beatificado del Pare Coli, Moia va col·locar una imatge de l'ara sant a la cantonada nord de la fagana del temple parroquial.

La parroquia i la vila de Moia s'honoren, dones, amb la proclamació com a sant d'aquest prevere i religiós del segle XIX, tan vineulat a la nostra població. Juntament amb tota l'Església catòlica, eis moianesos ja podem dir: «Sant Francesc Coli, pregueu per nosaltres.»

CAMINADES PEL MOIANÈS

El diumenge dia 11 d'octubre es va fer la quaranta-tresena caminada de la sèrie organitzada per Rivendei. Sortirem de la plaça dels ànecs de Moià, a dos quarts de vuit del mati, amb cotxes, per anar cap a Sant Quirze Safaja, on deixàrem els vehicles a l'aparcament de les escoles. Llavors travessàrem la carretera i anàrem a inscriure'ns per afegir-nos a la caminada que l'ajuntament de Sant Quirze havia organitzat com a activitat lúdica de la tira Moianès Turisme i Lleure. Una vegada pagats els dos euros que valia la inscripció i que anirien a benefici de l'escola de Sant Quirze, varen engegar un coet... i tothom a caminar.

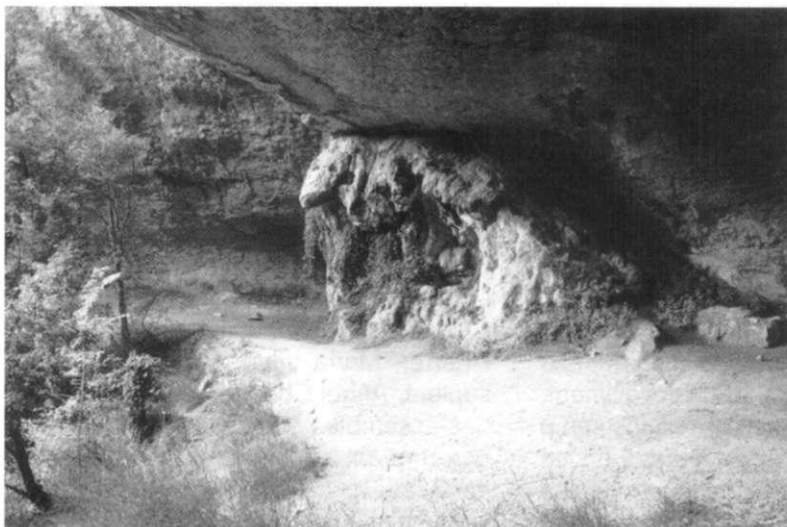
Vam començar anant en direcció nord fins a passar per dintre la balma de l'Esplugu, gran balma que és molt maca i en la qual s'han trobat restes prèhistòriques. D'allí, girant ara cap a migjorn, anàrem a passar pel costat de la casa de pages dels Torrents i, una mica més enllà, girant cap a sud-est, pel costat de la casa del Cerdà. Seguïrem carni girant i pujant cap

a la casa de la Rovireta. El carni anava fent giragonses i, tot pujant sempre cap a llevant, passàrem pel costat de l'antic sanatori de Puig d'Olena.

D'altres vam continuar pujant per un corriol forga dret, que ens faria arribar al cim de Puig d'Olena, on hi ha una petita capella dedicada a la Mare de Déu i unes bones vistes del cantó dels cingles de Berti, St. Llorenç del Munt, St. Sadurni, el Montseny, la plana del Vallès, la serra de Marina, Collserola, i més...

Per baixar de Puig d'Olena vam anar per un corriol dret, molt dret, en direcció llevant, que ens féu baixar tot carenejant per entremig de brucs fins a arribar a un carni que ens portaria al pla de la Font, Hoc on ens esperava un bon esmorzar. En aquesta excursió no poguérem escoltar cap llegenda tal com ens tenen acostumats, ja que els caminaires, més de cent, anaven molt dispersos i separats.

Una vegada refets amb l'esmorzar, vam girar, ara cap a ponent, i tot baixant vam passar per la fageda de Barnils. Seguint més o menys en la mateixa

Balma de l'Esplugu

direcció vam anar a passar per Roques Codines, punt enlairat amb bones vistes sobre el Moianès i el Pre-pirineu. Continuem baixant i a la vora del carni trobem surenys i uns quants ous de reig, amb els quals després fariem un bon àpat.

Tirant avall, vam anar a passar per sobre la balma de l'Espluga i, ja tot planejant, arribarem a la plaga de l'Església, on

ens esperaven els gegants, caps-grossos i grallers del Moianès, amb els quals es va fer una cercavila fins al pare de les Aigües, on ni havia les parades de la tira Moianès Turisme i Lleure.

Acabada aquesta excursió, esperarem la pròxima, a veure per on ens portará.

Sebastià PADRISA

HOSPITAL-RESIDENCIA

El dissabte dia 15 d'octubre del 2009 es va celebrar l'assemblea general extraordinària de l'Hospital-Residència de la Vila de Moia. Seguint l'ordre del dia, en primer lloc es va llegir l'acta de l'assemblea general del 26 d'abril del 2006, que fou aprovada.

Seguidament el president, Agustí Grau i Fonts, va informar de les principals activitats dutes a terme durant el període 2006-2009, fent esment del comiat de les Germanes Josefines (abril 2008) i del nou organigrama creat per a la continuïtat funcional de la residència, nomenant directora general Gloria Rovira i Clapers (maig 2008), acompanyada d'un equip tècnic de professionals. A continuació comenta les activitats lúdiques i recreatives realitzades durant aquests anys, com ara les següents: excursions; festa dels Reis; dinar de germanor, amb invitació als familiars dels residents; activitats quotidianes (higiènic-sanitàries, infermeria, servei mèdic, treball social, fisioteràpia, psicologia, educador social, gerocultores, treball de dol, etc.). Diu que es busca una qualitat en l'atenció humana i una dedicació per Testat natural de Tenvelliment. Menciona també el servei religiós, amb celebracions diàries i de totes les festes del calendari litúrgic. Finalment, dedica un afectuós agraïment a Jaume Clara i

Arisa i Marta de Planell i Mas per haver catalogat i inventariat el fons documental històric de l'Hospital-Residència (anys 1525-2007).

Com a tercer punt de l'ordre del dia, el secretari interventor, Antoni Pla i Subirana, va presentar Testat de comptes abreujat de l'exercici 2008.

El quart punt de l'assemblea era elegir els nous membres de la junta de govern que s'havien presentat, que eren, per ordre alfabètic: Alfons Burdo i Burdo, Àngel Cabeza i Gene, Antoni Fillat i Fonts, Lluís Iglesias i Fàbrega. Tots van resultar elegits, per votació. En conseqüència, la junta queda remodelada així: president, Agustí Grau i Fonts; vice-president nat, Mn. Francesc Arumí i Sala, rector de la parroquia; secretaria, Mercè Ponsa i Monsech; tresorer, Alfons Burdo i Burdo; vocals, Josep Martínez i Góngora (representant de l'Ajuntament), Pilar Barrachina i Canellas, Xavier Casallarch i Fonts, Antoni Fillat i Fonts, Lluís Iglesias i Fàbrega, Sebastià Monsech i Antonell, Antoni Pla i Subirana, Jaume Valldeoriola i Ferrer, Maria Vilarmau i Ferrer; vocal suplent, Àngel Cabeza i Gene.

L'assemblea s'acabà amb el cinquè i darrer punt, que era el torn obert de paraules.

PUBLICACIONS

En aquesta secció donem compte de publicacions relacionades amb Moirà o el Moianés o bé d'informació publicada sobre la nostra vila i rodalia i la seva gent. Distingim quatre apartats: llibres, fullets, revistes i diaris.

Llibres

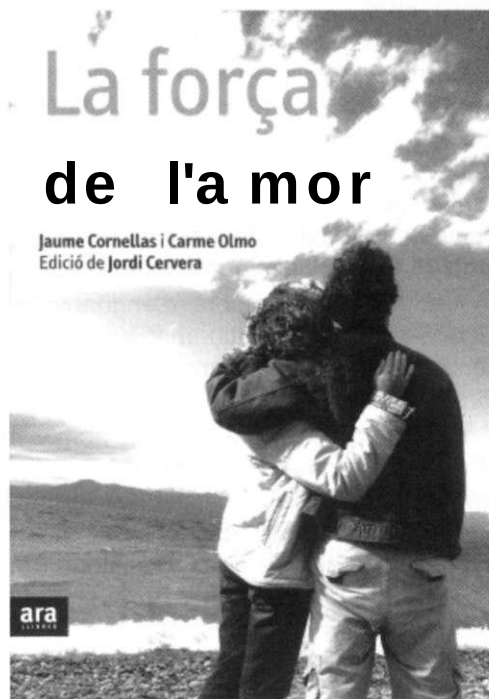
En l'apartat de llibres, aquesta vegada hem vist:

—*Compendi de normes d'estil. Manual per a redactors i correctors*, de Ramon Sangles i Moles, Ed. Llengua Nacional, Barcelona 2009, tercera edició, 184 pp., manual que inclou material del gramàtic moianés Josep Ruaix;

—*La força de l'amor*, de Carme Olmo i Jaume Cornellas, amb la col·laboració de Jordi Cervera, Ed. Ara Llibres, Badalona 2009, 150 pp., llibre, presentat a Moirà el dia 6 de novembre, que recull l'experièn-

cia vital d'aquesta parella vinculada a la nostra vila.

Fulletts

Ja fa un cert temps vam veure aparèixer els següents fullets o prospectes:

—«El dolmen de Calders», «El pou de glaç de Calders» i «Les barraques de vinya de Calders», editats per l'Ajuntament de Calders i la Diputació de Barcelona, sense data;

—«Moià: Moià - el Riu - Ferrerons - la Granoia» i «Monistrol: Monistrol - Granera - la Sala de Sant Llogari - Monistrol», editats per la Diputació de Barcelona dins la sèrie «Itineraris de Barcelona - Turisme verd», sense data;

—«El medi natural del Moianés», editat pel Departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca; sense data;

—«Arquitectura pre-industrial al Moianés», editat pel Consorci del Moianés, sense data;

—«Itineraris a peu pel terme», editat per l'Ajuntament de Calders, sense data;

—«Oló. L'art romànic» i «Santa Maria d'Oló. L'art barroc», editats per l'Ajuntament d'Oló i la Diputació de Barcelona, sense data.

Revistes

En l'apartat de revistes, i començant per les editades a Moia o rodalia, hem vist:

—el número 123 (III trimestre 2009) de *Palestra*, portaveu de l'esport moianès, amb 16 pàgines d'informació esportiva;

—el número d'octubre d'enguany de *Guaiteul*, full informatiu mensual de la comunitat dels Avets, amb 3 pàgines en format digital.

Passant a les revistes de fora, hem vist el núm. 99 (primavera 2009) de *Dovella*, revista cultural de la Catalunya central, que publica el treball «Els fons patrimonials i personais de l'Arxiu Històric de Moia», de Ramon Tarter i Fonts, treball que reproduïm en aquest número de LA TOSCA (primera part) i que reproduïrem en el següent (segona part).

Diaris

Passant als diaris, hem trobat les següents notícies (que donem per ordre cronològic i, si no diem res, es tracta del diari manresà «Regió 7») d'interès per a Moia i rodalia i la seva gent:

—12-10-2009: «Sant Quirze Safaja acull una concorreguda Fira de Turisme i Lleure del Moianès. Els actes que van tenir més públic van ser la trambolada de gegants i l'acte dels Falcons de Castells. La fira d'artesans del Moianès va oferir una àmplia gamma de productes, de pans i coques a productes hortícoles». La «meteoimatge» és una carbassa molt grossa en un hort de Moia, fotografia tramesa a la redacció per Marta Gallaguet Plans.

—13-10-2009: «Roges inaugurarà aquest dijous un nou supermercat a

Moia, el divuité a la Catalunya central. El nou establiment suposa una inversió de 650.000 euros i generarà una dotzena de llocs de treball». «La setmana vinent continuaré lluitant per tirar endavant reimpreses», breu entrevista a Josep Roca i Bach, del ram tèxtil, de l'Estany, dins la secció «De casa».

—14-10-2009: la «meteoimatge» és un llimac en un jardí de Moia, foto enviada a la redacció per Agustina Martínez Paixau.

—15-10-2009: «Moia prepara les 4 Hores de Resistència al Circuit Verd».

—16-10-2009: «Instal·len una torre de telecomunicacions (TDT) a Moia».

—17-10-2009: «"Moia diu prou!" demana que des del Parlament es forci una auditoria dels comptes municipals. La plataforma trasllada als grups polítics les reivindicacions amb el suport de 1.600 firmes. Lliuren 12 premis de l'exposició de fotografia de nyaps de l'espai públic». «Castellterçol urbanitza i reordena la plaça dels Estudis». La «meteoimatge» és el santuari de Nuria, fotografia tramesa a la redacció per Nuria Mas Corts.

—18-10-2009: la «meteoimatge» és un rovelló en un bosc de Moia, foto enviada a la redacció per Nuria Díaz Homs.

—21-10-2009: «L'oposició de Moia critica que CiU els dona allargues en el control comptable. MAP-ERC i PSC denuncien que fa cinc mesos que s'ha de convocar la comissió per a la sanejament i Pauditoria». «Moia acull el Campionat de Catalunya d'Orientació. També se celebraran, aquest cap de setmana, les Quatre Hores de bicicleta de muntanya i una marxa nòrdica, al Circuit Verd».

—22-10-2009: «Castellterçol rehabilitarà un dels quatre pous de glaç de la Ginebreda. L'Ajuntament, la Diputació, la Generalitat i el Consorci del Moianès invertiran 200.000 euros en la tercera poua».

—22-10-2009 (*Avui*): «El somni de la raó i Marcel·lí Antúnez», ressenya del llibre *El cuerpo es el sueño de la razón y la*

inspiración una serpiente enfurecida. Marcel·lí Antúnez: cara y contracara, de Pere Salabert, editat pel Cendeac de Murcia.

—23-10-2009: «Moià organitza un recapte d'aliments». «Castelltergol celebra la Festa del Bolet».

—24-10-2009: «CiU aprova la gestió de Moia-Futur têt i que l'oposició manté dubtes per les adjudicacions. La junta general, formada pels regidors, havia deixat la qüestió sobre la taula el juny passât. Els contractes pel CAP i la caserna es van duplicar un cop adjudicades les obres». La «meteoimatge» és una posta de sol a Castelltergol, fotografia tramesa a la redacció per Nuria Díaz.

—27-10-2009: «Moià abonará mig milió mes del compte a una constructora per no haver pagat quan tocava. L'empresa creditora accepta finangar el milió d'euros que li deuen i fraccionar la factura fins al 2019. El resultat de l'acord és que el cost final per al consistori serà el 50% mes elevat», noticia de primera pàgina, ampliada a l'interior. «El public desborda la Festa del Bolet de Castelltergol».

—28-10-2009: «Moià torna a acollir amb èxit les Quatre Hores en BTT al Circuit Verd».

—29-10-2009: «La Fura portará un espectacle de vint minuts a vuit pobles de la regió central. El grup ha de sumar actuacions a Catalunya per justificar subvencions de la Generalitat». «El retorn de l'aigua a la cova del Toll denota el bon estat de l'aquífer». «El CE Moia, una aposta poliesportiva. L'entitat moianesa disposa de cinc seccions esportives, têt i que la del fútbol és la mes activa, amb tretze equips», reportatge de dues pàgines, amb moites fotografies.

—30-10-2009: «El pie de Moia aprova per unanimitat que es faci una auditoria dels comptes de cinc anys. L'estudi économie, una demanda de l'oposició, haurà d'incloure també les societats municipals».

—31-10-2009: «El govern de Moia fa efectiva la reducció de l'IBI, pel quai

recaptará 250.000 euros menys. El coeficient passarà de IT10 al 0'82 l'any 2010, i la davallada s'assumirà amb la "baixada de la despesa". Montràs justifica l'acord amb Excavacions Osona». «Calders celebra la castanyada amb exhibicions de trapezi i jocs». «Reunió a Moia del Centre de Tecnificació de Judo del Bages». «La tradició d'acolliment és genètica a Montserrat», reportatge de dues pàgines sobre l'hostatgeria montserratina, amb una entrevista al monjo hostatger, Josep Galobart, amb arrels familiars a Moia».

—2-11-2009: «La Fura dels Baus torna als orígens a Sant Feliu Sasserra trinxant un cotxe. El curt espectacle no va deixar ningú indiferent i va trobar la complicitat del public». La «meteoimatge» és un pres-seguer curull de fruita a Moia, foto enviada a la redacció per Caries Illa Casanova.

—2-11-2009 (*El 9 Nou*): «Marcel·lí Antúnez obre dimarts la setena edició de Nits Digitals a Vie. Vuit propostes configuren l'oferta d'un festival d'"art i ciencia" que observa l'avantguarda».

—3-11-2009: «El govern de Moia ha de canviar el solar cedit ja fa dos anys per a ampliar el Pare de Bombers. L'oposició discrepa d'una operació que entén que beneficia "en excés" el propietari dels terrenys. La Generalitat ja va pagar un projecte. Una ampliació encallada per una futura rotonda vinculada al sector de la Pineda».

—4-11-2009: «María Vílardell, medalla d'or del Liceu». «A persones sense filis, els fa gracia teñir un animal de companyia», breu entrevista a Gonzalo Ruiz Tintore, veterinari de Moia, dins la secció «De casa».

—5-11-2009: la «meteoimatge» és un rovello de mig quilo trobat a Castellar, fotografia tramesa a la redacció per Joan Capdevila.

—6-11-2009: «Mèxic a través de la mirada cinèfila. Nou hores de projeccions a Calders. El Forn de la Calg de Calders projectarà, dissabte i diumenge a la tarda, una selecció de films mexicans que han

estât escollits per una cinèfila del país, Dulce Kuri. A mes a mes, hï haurà menjar i concert, têt amb entrada gratuita».

—9-11-2009: «El Moianès reprèn l'afirmació de la comarca i reclama pertànyer a la Catalunya central. Els municipis, d'acord amb Governació, decideixen no esperar mes la llei d'organització territorial. El president del Consorci del Moianès diu que la necessitat de ser comarca "ha augmentat perquè es donen mes serveis"». «El Moianès inicia un cicle de debats itinerants sobre l'educació». La «meteoimatge» és un paisatge tardorenc a la carretera Moià - l'Estany, foto enviada a la redacció per Josep Maria Juan Baruel.

—10-11-2009 (*El Periódico*): «Comida desaprovechada», fotografia-denúncia enviada pel moianès Lluís Clara Iglesias.

—12-11-2009: «El Consorci del Moianès comparteix experiències de dinamització turística». «Carla Ubasart, del Judo Moià, queda primera del rànquing català cadet de Barcelona». «El llibre *La força de l'amor* fa el pie a Moià».

—13-11-2009: «Castellterçol reunirà uns 150 participants en la quarta Cursa de Muntanya».

—15-11-2009: la «meteoimatge» és un aspecte de Sauva Negra, fotografia tramesa a la redacció per Josep M. Juan.

—17-11-2009: «Calders rebaixa dos punts el coeficient de l'IBI i congela la reitè d'ordenances fiscals».

1-18-11-2009: «El Bages i el Berguedà viuran l'apagada analògica de la televisió el 14 de desembre. El repetidor de Sant Jeroni, a la muntanya de Montserrat, només emetrà en digital, definitivament, d'aquí a un mes. Moià veurà l'apagada analògica l'11 de gener del 2010». «La Diputació diu que el Moianès necessita estudis de formació professional. Actualment els qui volen cursar formació postobligatòria han de desplaçar-se a Vie o Manresa». La «meteoimatge» són unes hores enfiladisses en una casa de Castellterçol, foto enviada a la redacció per Joan Capdevila.

—19-11-2009: la «meteoimatge» és un aspecte del Pedraforca a la tardor, fotografia tramesa a la redacció per Francisca Guiteras Codinachs.

—21-11-2009: «MAPERC de Moià denuncia als òrgans de control presumptes irregularitats en els tres últims exercicis». La «meteoimatge» és un bolet de soca dels voltants de Moià, foto enviada a la redacció per Carme Roura.

—22-11-2009: «Moianesos que compleixen 50 anys s'apleguen per celebrar-ho junts (a la masia Can Vila d'Artés)».

¿Ja tens el llibre
Moià, sempre Moià,
de Liduvina Daví?
Es troba a les llibreries de la vila.

PÀGINES DE L'INSTITUT

Jornada de la Ciència

La setmana del 9 al 13 de novembre es va celebrar a Catalunya la Setmana de la Ciència, amb l'objectiu de promoure el coneixement i la vocació científics entre els estudiants. L'IES Moianès es va afegir a aquesta celebració organitzant el dia 13 una Jornada de la Ciència, que consistia en activitats relacionades amb les diferents branques de les ciències naturals, les matemàtiques i la tecnologia.

Els alumnes de batxillerat van ter una sortida a la muntanya, concretament anaren d'excursió al Montcau, on pogueren ter practiques de botànica (amb les explicacions dels professors acompanyants sobre la flora que anaven trobant) i una visita a la cova de Simanya.

Pelque ta ais alumnes d'ESO, es van quedar al centre i participaren en dos o tres tallers (depenent de la durada de cadascun) dels organitzats per a l'ocasió. Segons el curs al qual pertanyien, els alumnes assistien a uns tallers concrets.

Així, dones, a 1r d'ESO van poder ter: una sortida botànica, és a dir, una petita excursió pel bosc de Moia per conèixer-ne la flora; experiments amb aire; un taller de construcció de maquetes o la visita al planetari (es va construir una petita estructura tancada en el gimnàs, a l'interior de la qual els alumnes podien veure representacions dels cossos celestes).

Pel que fa a 2n d'ESO, van poder ter, entre altres: un taller d'estructures piramidals; una visita a l'exposició sobre Leonardo da Vinci, en qué pogueren

observar reproduccions a petita escala d'alguns dels seus invents; un taller de maquetes; un taller sobre construcció de «coets» amb ampolles de plàstic; un taller de decoració, o l'assistència a la xerrada «Gaia» sobre el canvi climàtic, que advertia dels perills reals i de les conseqüències actuals de la poca atenció a l'efecte hivernacle. En aquesta xerrada força alumnes van demostrar els seus coneixements sobre el tema i, cosa més important, un bon nivell de conscienciació. Així mateix van ser capaços de fer una Mista de les nostres accions diàries que més perjudiquen el planeta i de les mesures que cadascun de nosaltres pot emprendre per tal de fre-

Construcció de coets

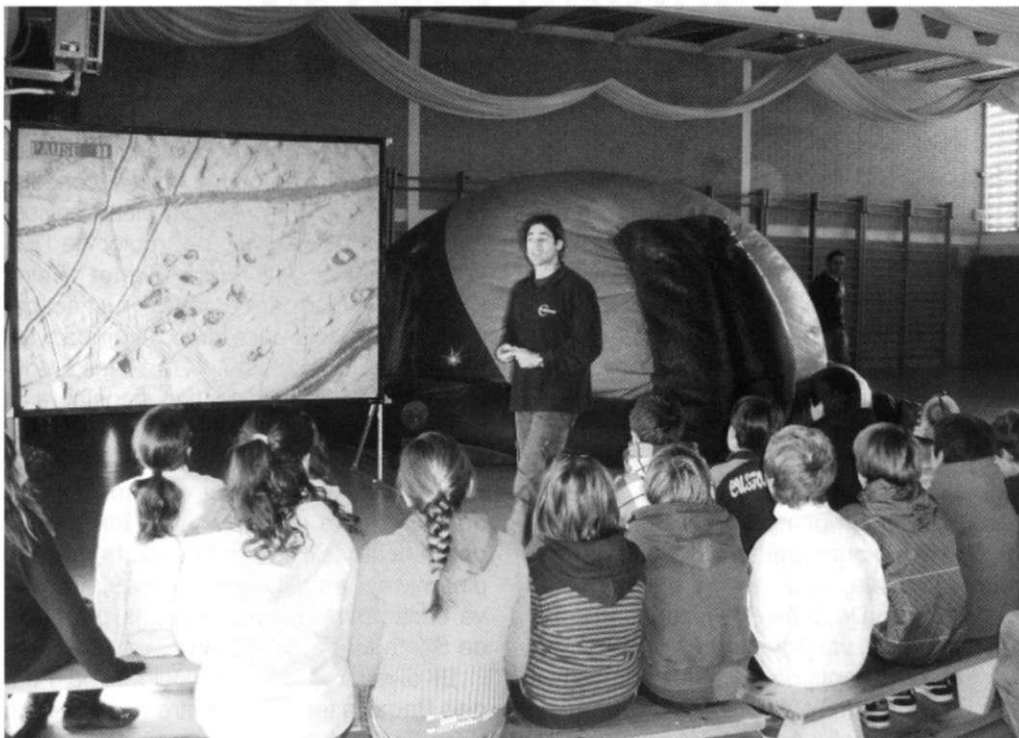

Interior del planetari

Taller de perfums

Xerrada de meteorologia

nar-ho o, fins i tot, evitar-ho, com ara: no comprar cotxes mes grans i potents, estalviar aigua, utilitzar el transport públic, compartir cotxe, etc.

A 3r d'ESO algunes activitats van ser: un taller sobre Pitàgores i la música, en el qual pogueren conèixer la figura del gran matemàtic, filòsof i músic grec (aquest savi i els seus seguidors creien en un ordre perfecte de l'univers, que es podia explicar amb formules matemàtiques i que tenia el seu reflex en la música, perquè creien que els sons agradables demostraven un ordre perfecte, una harmonia); un taller de laboració de perfums al laboratori, a partir de tules i flors acabades de collir; un taller de laboració de pastissos, que va ser l'enveja d'alguns dels qui passàvem per davant i n'ensumàvem la flaire, o uns jocs d'aire al pati.

Finalment, a 4t d'ESO van poder fer: un taller de petits experiments al laboratori; assistir a una xerrada científica en anglès, pensada per tal que els alumnes es vagin acostumant a un vocabulari específic, tècnic, en una altre idioma; practicar jocs de lògica a la sala d'informàtica o bé participar en una xerrada meteorològica.

En totes les activitats els professors vam acompanyar els alumnes i, si s'esqueia, els monitors o els ponents de les xerrades en aquells tallers en què vam tenir la col·laboració d'entitats externes.

La Jornada de la Ciència va ser forga profitosa, perquè posa en pràctica molts coneixements científics i suscita l'interès de molts alumnes per la ciència en el nostre món.

Joan Fontcuberta i Famadas

NOTICIES DE L'ESTANY

El dijous dia 22 d'octubre el Casal

de la Gent Gran de l'Estany va rebre la visita de la gent gran de Sant Quintí de Mediona. Era el retorn de la visita que pel maig van fer a aquell poble de l'Alt Penedès els de l'Estany i de Collsuspina. A les deu del matí, a l'Estany, hi va haver un esmorzar de germanor al local del cine, amb la gent d'aquests tres pobles. Després es va fer un tomb pel monestir i els carrers, que s'acaba en el local social, on hi havia exposats els treballs de la colla estanyenca. Malauradament el temps no hi va acompanyar, ja que va ploure gairebé tot el matí. A migdia tota la colla es va desplaçar a Collsuspina. Després de visitar l'església i l'ajuntament, van fer sengles parlaments els tres presidents de les entitats implicades. Seguidament es va fer un dinar a l'Hostal del Toll. Aquest intercanvi era promogut per la Diputació de Barcelona, el Consorci del Moianès i els ajuntaments dels respectius pobles. Va ser una trobada molt cordial, entranyable i alegre.

El diumenge dia 25 d'octubre es va retre homenatge a Mn. Aureli Pou i Marquet, en el vint-i-cinc aniversari de la seva mort (22-10-1984). Ell va ser l'ànima impulsora de la reconstrucció del monestir, juntament amb la dinamització de coneixements religiosos, culturals i artístics, els quals brillaven sovint dins el marc reconstituit. La gent gran i els petits el tenien al seu costat en multitud d'affers i

sempre donant el millor de si mateix. Per això la gent de l'Estany i els amics volgueren recordar-lo amb una missa concelebrada per Mn. Joan Casas, vicari episcopal, i Mn. Francesc Arumí, rector de l'Estany, acompanyats del Quartet Reina Elisenda i el cor parroquial. Tot just acabada la missa, els sacerdots, acompanyats per la família de mossèn Aureli, les autoritats i els feligresos es van acostar a la tomba on reposen les despulles del mossèn per resar-li un respons i fer-li una ofrena floral en record i agraïment de la gran obra que va deixar, que encara llueix de manera visible, i de la seva humanitat, dinamisme, treball i tantes coses més que va escampar al seu pas per la parroquia de Santa Maria de l'Estany.

El divendres dia 30 d'octubre la Fura dels Baus va fer estada entre nosaltres. En Pere Tanyà va fer esment de la seva història amb diapositives, fins que tot d'una va quedar fosc i començà l'espectacle...

L'endemà, dissabte dia 31, el Casal de la Gent gran va fer una castanyada molt animada.

El dia 24 d'octubre va néixer Gil Farré i Farras, fill d'en Xevi i la Roser. Enhorabona a la família.

El dia 10 d'octubre es van fer el funeral i l'enterrament de les cendres d'Àngel Prat i Franquesa, fill de l'Estany, que morí, a l'edat de seixanta-quatre anys, a Alacant, on vivia. Al cel sia.

Maria Estany ESPARÓ

	MOIÀ Avda. Zona Industrial, s/n Tel. 830.12.25
GAS-OILS ROVIRA, S.L.	AVINYÓ Antoni Pont, s/n Tel. 838.72.78
CALEFACCIONS - INDÚSTRIES AGRÍCOLA	CALDERS Crta. de Manresa Km 18,4
	

NECROLÒGIQUES

A la nostra mare i iaia Carme

(Comiat familiar a Carme Coma i Datsira, de noranta anys d'edat, vidua d'Antoni Torras, finada el dia 1 d'octubre proppassat)

La Jana ens diu que, quan sigui gran, sera com la iaia Carme, i que després, quan encara sigui més gran, sera una papalina.

Era el dijous dia 1 d'octubre, començava a clarejar. La força d'estimar es va deixar sentir en tota la plenitud del nostre entorn. La nostra mare i iaia Carme, la Carmeta de cal Torras (o de cal Pa-i-tai), va prendre el carni de la volada i va fer que ens adonéssim una vegada més de com pots estimar i com pots ser estimat.

Era el dijous dia 1 d'octubre, començava a clarejar. És el moment en que les papallones despleguen a poc a poc les seves ales i s'empolsinen d'aquella pois màgica que fa que puguin volar.

Era el dijous dia 1 d'octubre, començava a clarejar. Recordo ara les carícies i petons que li vàrem poder donar, quan ja el seu cap s'havia fet un món a la seva

mida. Suaus carícies per a mitigar el seu cansament, com es poden fer a les ales d'una papalina sense que els caigui la pois màgica; petons per a donar l'ale necessari a fi de volar encara una mica més.

Ens queda alguna cosa més que el teu record. Tenim l'estimació que ens embolcalla i ens dona força per a tirar endavant. Des d'on siguis, continua estimant-nos, que ens fa molta falta, i sobretot als més petits de casa, que són el teu tresor: l'estudiosa i dolça Mariona; l'esportista i tros de pa d'en Toni; el trapeli i afectuós Nil; la que no està mai quieta, entranyable Carla; la princesa de les fades i encantadora Jana; el que té més espases de Catalunya per a anar darrere els carnotaures, Albert; i el bo del petit Pere, que tot just fa uns quants dies que ha arribat i que amb una mirada als ulls fa que el cor s'eixampli.

Un petó.

Comiat del Fermi

El dilluns dia 2 de novembre la colla gegantera va rebre un fort cop emocional: cap al vespre el nostre company i

amic Fermí Mor i Andreu ens deixava, sense donar-nos cap opció de comiat. La notícia va correr com un llamp. Poques hores abans, tota la colla gegantera havíem gaudit d'una divertida castanyada, en la qual es va fer palesa la seva vitalitat i bon humor. Per tot això la fatal notícia ens feia pensar que era una de les seves bromes, però desgraciadament la realitat va ser dura i feixuga.

El Fermí era una persona molt peculiar: artista polifacètic, compromès amb moltes activitats de la vida cultural de Moià (Geganter, Bastoners, Festa Barroca, Comissió de Festes de l'Ajuntament, col·laborador del Museu, etc.), compromès amb els amics, un bon company de la seva dona i un bon pare. La vida és injusta: ens quedaven moltes coses per fer. Una certa ràbia continguda ens provoca ansietat i impotència. Després, resignado. Continuarem fent tot el

que fèiem, perquè eli ho hauria volgut. De ben segur que més d'una llàgrima furtiva s'escapà dels nostres ulls, però allà on sigui les rebrà com a mostra d'amor i amistat.

El comiat es va fer a l'auditori de Sant Josep. Un acte íntim i emotiu. Les paraules dels amics varen costar de pronunciar. Fòrem acompanyats per un considerable nombre de persones, entre elles els grallers, que tocaren la música que eli va compondre per a la coordinadora de gegantera del Bages-Berguedà, «Nocturn blau», juntament amb dues peces més, molt significatives per al Fermí. El trobarem a faltar. La colla gegantera estarà sempre al costat de la Montse i dels seus familiars per a tot el que necessitin.

Josep Martínez Góngora,
regidor de Festes i Tradicions

LES MILLORS SOLUCIONS
PER A LA VOSTRA CUINA

MOIÀ CUINES
Creació Disseny

CUINES PLENES DE VIDA,
AMB LES TENDÈNCIES MÉS
ACTUALS EN DECORACIÓ

DISSENY PERSONALITZAT

Ctra. de Vic, 22-24
08180 Moià
Tel./Fax: 93 820 84 93
moiacuines@gmail.com

LA PINTA MAGICA

Lanena de la casa encara dormia. Es deia Maria i tenia un germà dos anys més gran que ella que es deia Marc. Encara dormien tots dos.

La Maria havia quedat amb els seus oncles que anirien a la muntanya del Serrat a caminar, a les vuit del matí de Tenderne, que era diumenge.

A la Maria li costava molt llevar-se al matí, tant era si la seva mare li feia pessigolles, com si la petonejava de dalt a baix, com si la despenjava, com si la desabrigava... que ella es tornava a col·locar bé i continuava dormint com si no hagués passat res. Això era així hivern i estiu. Tant, que si la mare no volia arribar tard a la teina havia d'acabar vestint-la. I això que la nena acabava de complir sis anys!

La mare va pensar que tindria teina per a despertar la nena, aquell dia. Dones va ser que no! La nena estava motivada i tenia ganes d'anar a caminar i no li va costar ni la meitat de temps despertar-se.

A més, la mare s'ho va empecar perquè la nena es vestís tota sola. Li havia preparat la roba com cada dia i, quan la nena li va dir que l'ajudés a vestir, la mare, fent el pallaso, va dir que no sabia per on es ficava ni per a què servien tota aquella colla de draps que tenia alla sobre.

Hi havia una pega de roba que la Maria va dir que era una samarreta i que es ficava pels braços i pel cap. La mare la hi va agafar i li va dir que no, que ni parlar-ne (fent broma), que potser sí que es deia samarreta, però que no es ficava pas com ella deia, i se la va enfilar brag amunt i li va quedar al colze com si portés un cistell. La nena reia i anava dient que no, perquè sabia de sobres com es feia.

El que la nena deia que eren els mitjons, la mare li ho entaforava a les orelles i li quedaven penjant com si fossin les orelles d'un gos. La nena no parava de riure i anava dient a la seva mare que no fes broma i que pares.

Amb tot això, la mare li deia que anés a fer un pipi, que es rentes la cara i les mans i que una pinta màgica l'esperava per a desfer-li tots els nusos que tenia als cabells.

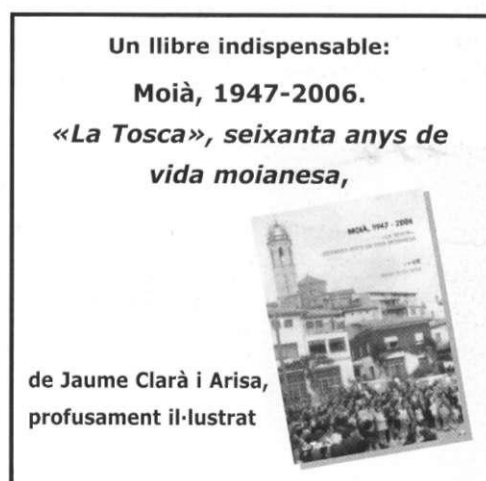
La Maria s'ho creia i no s'ho creia. Encuriosida, es va anar vestint i va anar cap al lavabo. Va fer tot el que li havia dit la mare i, quan s'estava pentinant, va dir, una mica enfadada: «Aquesta pinta, de màgica no en té res, perquè he de fer tota la teina jo sola.»

La mare, que Panava observant a veure què diria, li va contestar que sí que era màgica, ja que li havien desaparegut tots els nusos, però perquè això passes feia falta que l'acompanyés la seva mà i anessin recurrent tots els plects i replecs del cap.

La nena va estar Mesta immediatament, però es mirava la mare de reüll, volent dir: «Em sembla que m'està ensarronant!» Però no va gosar dir res, perquè no ho tenia del tot dar.

Ja estaven trucant al timbre de la porta. Va baixar les escales d'un salt, va obrir la porta i, sense dir ni tan sols adéu a la seva mare, va començar a caminar al costat dels seus oncles.

Dolors MAS PARÉ

NOTICIARI

LLEURE I CULTURA

El diumenge dia 11 d'octubre es va celebrar a Sant Quirze Safaja la 9ª Fira Moianès Turisme i Lleure, amb múltiples activitats (vegeu la secció «Publicacions»). Una d'aquestes va ser precisament la caminada mensual pel Moianès organitzada per Rivendei (vegeu-ne els detalls en un article d'aquest mateix número); la següent caminada de la sèrie es dugué a terme el 8 de novembre.

El dissabte dia 17 d'octubre a les cinc de la tarda es va fer a l'auditori de Sant Josep la presentació de la campanya «Per un comerç local responsable i en català. Pensa i actual», acte organitzat per JERC de Moia.

El dissabte dia 24 del mateix mes, a les quatre de la tarda, es va fer al Circuit Verd la I Marxa Nòrdic Walking Moianès. Mes tard, a les nou del vespre, tingué Hoc a l'auditori de Sant Josep un concert de l'acordionista serbi Marko Sevarlic, concert organitzat per Joventuts Musicals i que s'inscriví dins el circuit de la Xarxa de Musiques a Catalunya.

El dissabte dia 31 a partir de les sis de la tarda, a la plaça Major, es va fer una castanyada popular, organitzada per l'ABIC amb la col·laboració de Ràdio Moia i l'ajuntament.

El dilluns dia 2 de novembre a dos quarts de deu del vespre, a l'Escola Pia, hi hagué una conferència sobre «Acció educativa dels pares», a càrrec de Joaquima Judez.

El divendres dia 13 del mateix mes, a dos quarts de nou del vespre, va tenir Hoc a Can Carner una xerrada sobre «Solidaritat i vida en temps de crisi», a càrrec de sor Lucia Caram, monja argentina resident a Manresa i impulsora del Banc d'Aliments manresà. Aquest acte complementava el recapte d'aliments efectuat els dies 24 i 25 d'octubre per iniciativa de Moianès Solidari, Caritas i ajuntament, en que es van recollir 430 kg d'aliments.

El dissabte dia 14, a partir de les cinc de la tarda, a l'Ateneu, «Segon mercat d'intercanvi».

Els dies 18 i 25 a la tarda, a Can Carner, es va desenvolupar un «Curs de maduresa vital», organitzat per la FATEC (Federació d'Associacions de Gent Gran de Catalunya), la Diputació de Barcelona i el Consorci del Moianès, amb la col·laboració de l'ajuntament local.

El dijous dia 19, també de novembre, a les vuit del vespre, a l'auditori de Sant Josep tingué Hoc una xerrada-taller sobre «Pautas educatives per a prevenir el

**CLÍNICA
PODOLÒGICA
MOIÀ**

DP. Carme Mendoza Saera
Nº Col. Podologia 1.113 / Nº Col. Infermeria 34.996

TRACTAMENTS DE PODOLOGIA I INFERMERIA

Plaça Colom, 4, 2n, 2a
Tel. 93 820 9155 - 08180 MOIÀ

consum de drogues», a carrée d'Abraham Isla Maestre, psicòleg.

L'endemà, divendres dia 20, a les set del vespre, a l'Ateneu, projecció del documental «Killer Moià 2009». A les vuit, a l'auditori de Sant Josep, presentació del llibre *Que he vingut a fer aquí?*, de Montse Sirés. A dos quarts d'onze del vespre, també a l'auditori, actuació del quintet de jazz «Tom Johnson Shark», concert organitzat pels Amies del Jazz de Moià. Aquest concert havia estat programat abans, per al 2 d'octubre, i s'hagué de suspendre per causes imprevistes.

TROBADA D'OBSERVADORS METEOROLÒGICS

El dissabte dia 24 d'octubre va tenir lloc al Moianès la XXVIII Trobada de l'ACOM (Associació Catalana d'Observadors Meteorològics), organitzada per Eloi Cordero (home del temps de TV3). La cinquantena de participants van visitar Sant Cugat de Gavadons, les coves del Toll, l'Estany, el mirador de la Creu (Moià) i van dinar a la Fàbrega. L'excursió conclougué a Castellterçol, amb visita a una poua i a l'exposició de bolets i herbes remeieres.

PESSEBRISTES DE MOIÀ

Els Pessebristes de Moià han renovat la junta, d'acord amb els estatuts. Agraïen la teina feta per la junta anterior i comencen una nova etapa amb molta il-

lusici. Per incentivar el costum de ter pessebres, van organitzar un curs d'iniciació al pessebrisme, del 19 d'octubre al 28 de novembre, amb excellent acceptació. Hi ha programada l'habitual exposició de pessebres, al seu local social (plaça de Sant Sebastià, 2, sobre Correus), del 13 de desembre al 10 de gener.

EL FANAL

El Fanal ha organitzat, com cada any pel novembre, el cicle de xerrades «Moianesencs voltant pel món», sempre en diumenge, a les sis de la tarda, a l'auditori de Sant Josep. Concretament: el dia 8, «Les últimes neus del Kilimanjaro», per Xavier Rius; el dia 15, «Australia amb un dit», per Jordi Camprubí; el dia 22, «Laos», per Marc Broderich; i el dia 29, «Ilhas Açores. São Miguel», per Rosa Bach i Anna Piella.

A més, el diumenge dia 8 de novembre, a les onze del matí, l'entitat va convocar, al parc municipal, a una «Passejada per la història del parc», a càrrec del tècnic Xavier Serrano.

NOCES D'OR

El dia 9 de novembre complien cinquanta anys de casats els esposos Pere Trulla Serarols i Irene Roqueta Riera. Van celebrar-ho el dia anterior, diumenge, al santuari de la Mare de Déu de Montserrat, Hoc on es van casar.

✓ LAMINES IMPERMEABILITZANTS
✓ PREPARATS ASFÀLTICS
✓ MÀSTICS I PERFILS PER A JUNTS
✓ AÏLLADORS TÈRMICS I ACÚSTICS

✓ ADITUS PER A MORTERS I FORMIGONS
✓ PINTURES PER A LA CONSTRUCCIÓ
✓ PRODUCTES ANTICORROSIUS

ASFALTEX
Prestigi en Impermeabilització

Ctra. Molins de Rei a Rubí, km. 7,3 VALLDORREIX (Barcelona) ☎ 936 747 112 - Fax 935 894 393 E-mail: asfaltex@adv.es http://www.asfaltex.com

A mes, el dissabte dia 6 del mateix mes, sis de les parelles moianeses que enguany celebren les noces d'or matrimoniáis es van reunir en un diñar amical al restaurant del Circuit Verd. Els podeu veure en la fotografia adjunta.

L'enhorabona a tots.

NOUS ESTABLIMENTS

El dia 15 d'octubre va obrir les portes el supermercat Roges, a la ctra. de Manresa, 23-25 (párquing al e/ de l'Agricultura, 9).

El dia 24 del mateix mes va obrir nova botiga la Comercial de Pintures Moianés (CPM), ara al e/ de l'Agricultura, 16-18, tel. 93 820 81 59.

I el dia 29 es va inaugurar la fruiteria Frescuore, a la ctra. de Manresa, 37.

El Bufet de Cuina ofereix servei de pitzes a domicili (divendres i dissabtes, de 20 a 22'30 h). Tel. 93 820 92 34.

Els desitgem éxit.

MISCELLÀNIA

La Gran Enciclopèdia Catalana ha publicat (any 2009) el volum 29 de la seva segona edició, que constitueix un suplement. Doncs bé, hi té una entrada el moianès Marcel·li Antúnez i Roca, com també n'hi té una la cova del Toll.

El diumenge dia 11 d'octubre al matí va venir a Moià un autocar del Departament de Salut a recollir sang.

A partir del 15 d'octubre va canviar la gestió de la deixalleria, que ara depèn d'una empresa de la comarca de Bages. L'horari també és diferent. L'ajuntament va difondre prospectes informant-ne.

El divendres dia 13 de novembre, a les 20'40 h, TV3 va emetre, dins l'espai «Terra», un breu reportatge sobre un boletaire del municipi de Calders.

L'ajuntament va convocar el jovent a anar a Can Carner el 20 de novembre per començar els assaigs de les danses tradicionals de Moià.

Parelles en noces d'or

MOVIMENT DEMOGRÀFIC

Naixements

Eric Bubé i Valldeoriola, fili de Joan Maria (natural de Vie) i de Judit (natural de Moià), dia 14 d'agost, a Vie (rectificat d'un apunt del número anterior).

Paris Vargas Hueso, fili d'Antonio i d'Antonia, dia 6 de novembre.

Noa Hurtado i Guiteras, filia de Ramiro i d'Ester, dia 8 de novembre.

L'enhorabona als venturosos pares.

Maria Serra i Bellvehi, de noranta-quatre anys, dia 21 d'octubre.

Fermi Mor i Andreu, de cinquanta-set anys, dia 2 de novembre.

Josep Camps i Vilalta, de seixanta-un anys, dia 10 de novembre.

Ramon Vila i Carrera, de seixanta-vuit anys, dia 12 de novembre.

Al cel sien. Donem el condol als seus familiars.

Casaments

Antoni Xavier Díaz i Dasquens (natural i veí de Caldes de Montbui) amb Nuria Sánchez i Molist (natural i veïna de Moia), dia 27 de juny, al Remei de Caldes.

Óscar Mondéjar Flores (natural de Badalona i veí de Moià) amb Rut Izquierdo Ferrándiz (natural de Barcelona i veïna de Moià), dia 26 de setembre.

Felicitem els nuvis.

Defuncions

Jesús Padrís i Gros, de setanta-quatre anys, vidu de Teresa Franquesa, dia 10 d'octubre.

Consuelo Martínez García, de norantass anys, vidua de José Barrés, dia 11 d'octubre.

Pilar Pomés i Noguera («Pili»), de seixanta-vuit anys, dia 20 d'octubre, a Barcelona.

NOTA DE LA REDACCIÓ

Els qui vulguin donar-nos articles, notícies o altre material per al pròxim número han de fer-nos-ho arribar abans del dia 10 de gener, en què tancarem l'edició. Demanem que horn ens informi d'esdeveniments com naixements, casaments, defuncions esdevingudes fora de Moia, finals de carrera, testes familiars, activitats d'entitats, etc. Agraïrem també que els encarregats de repartir programes per les botigues i cartelleres ens en deixin un exemplar a la nostra bústia de Can earner (on també horn pot dipositar la correspondència adracada a LA TOSCA). Grades.

Així mateix, valdria la pena que els subscriptors ens informessin dels canvis de domicili o de titularitat de la subscripció, a fi d'evitar extraviaments dels exemplars que enviem per correu.

CLINICA DENTAL

Dr. Marc Pujol Comajoan

ODONTOLOGIA GENERAL-URGÈNCIES
ORTODÒNCIA-IMPLANTS

Plaça Major, 10, 3r. 2a.

Tel. 93 830 06 98

08180 MOIÀ

Subscripció a LA TOSCA

En/Na _____

domiciliat a _____

de la població de _____, codi postal _____

se subscriu al butlletí moianès LA TOSCA a partir de gener del 2010.

signat:

Banc o Caixa _____

sucursal de _____

adreça de la sucursal: _____

Senyors: Us prego que fins a nova ordre siguin abonats amb càrrec al meu compte corrent o llibreta d'estalvis número _____

els rebuts que us seran presentats a cobrament pel periòdic LA TOSCA, a nom de

_____, _____ de _____ del 2009.

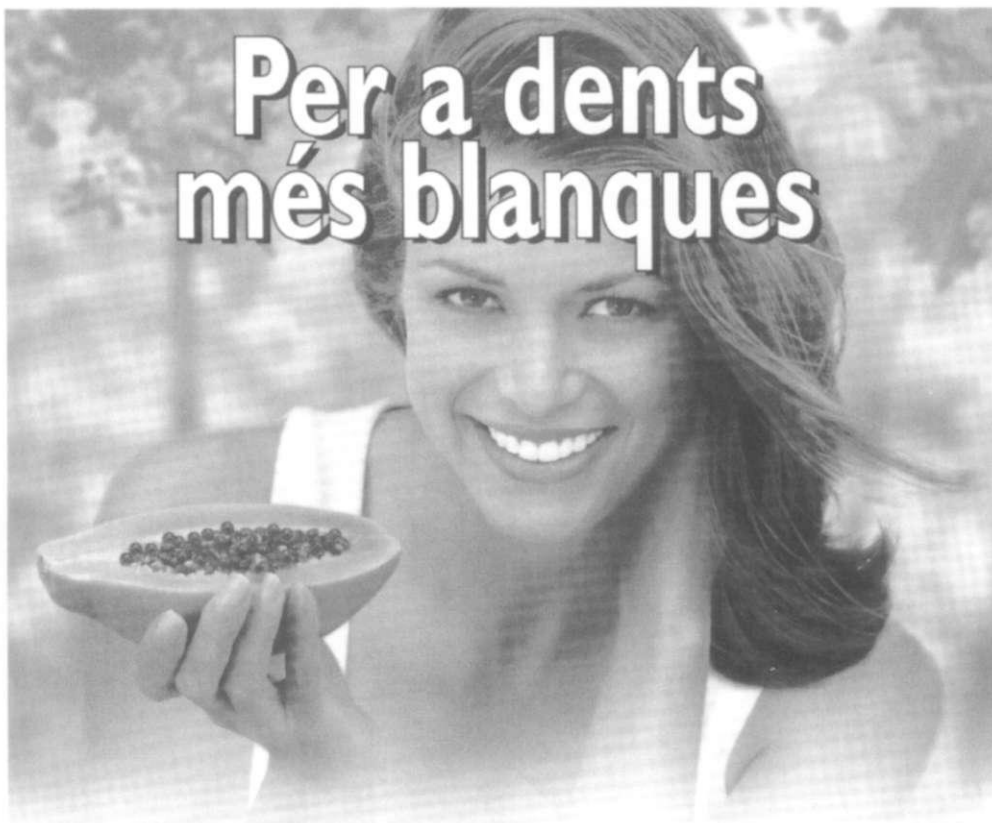
signat:

Preu de subscripció: Moià, 19 euros; fora de Moià, 22 euros.

Enviar-ho a LA TOSCA, Joies, 11-13 (Can Carner), 08180 MOIÀ,
o bé donar-ho a algun redactor del periòdic

(per exemple, Josep Ruaix, Ctra. de Barcelona, 20
Manel Alsina, Av. de l'Escola Pia, 14)

**Per a dents
més blanques**

DENTIBLANC

El dentífric amb extracte de papaia,
d'enèrgica acció emblanquidora.

**DENTS NETES,
BLANQUES I
BRILLANTS**

Demani consell farmacèutic.